Ч. 108 (14.651). Львів, четвер 20. травня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеськых Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ПЕРЕД КРИТИЧНИМ ЗВОРОТОМ

У СТРАЙКУ ЛЬОНДОНСЬКОЇ ВУЛИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Під кінець другого тижня страйк обслуги льондонських автобусів входить у критичну стадію, бо має вирішитися, чи прилучиться до нього персонал трамваїв.

Якщо так, наслідки страйку будуть катастрофальні: він спаралізує все життя Льондону, бо підземна й міська залізничка перевозить лише небагато пасажирів. Уряд мусітиме інтервеніювати.

Коли навпаки трамваєвики не прилучаться до страйку, він здається заломиться під натиском публичної опінії.

Клопоти зі Сирією після амнестії

ДЛЯ ПОЛІТИЧНОЇ ЕМІҐРАЦІЇ

Небавом вернуться до Сирії політичні еміґранти на основі амнестії; з тою хвилиною слід очікувати чималих змін в укладі політичних сил і впливів.

Еміґранти закидують теперішньому президентові сирійської республики Гатімові ель Атассі, що він не порозумівся з ними, коли заключував договір із Францією. Загально думають, що в тепер. складі уряд довго не втримається.

Рівночасно сирійській публичній опінії не подобається, що уряд дещо прихапцем полагодив справу автономії країни племени друзів, назначуючи на губернатора особу непопулярну, бо занадто звязану з мандатною політикою.

До краю вернеться завдяки амнестії м. ін. провідник повстання друзів з 1929. р. Султан баша аль Атрам; він уважає, що теперішній стан перехідний і що Сирія небавом самостійно поведе свою політику.

Червоні перед відступом спалили Аморебієту

ТА ВИСТРІЛЮВАЛИ УТІКАЧІВ

„Радіо Насіональ" повідомляє: Національні війська, що зблизились були до Аморебієти на 1 кільометер, помітили чимало пожеж і вибухів динаміту — це відступаючі національні війська систематично нищили всі публичні будівлі.

Щоб не наражувати своїх військ на закид, що це вони підпалили Аморебієту, національне командування не дозволило негайно заняти місто, лише вислало кілька стеж „рекетес", щоби вони охоронили населення, яке поховалося по передмістях. Стежі вивісили на дзвіниці національний прапор та вивели з міста 350 цивільних осіб; червоні їх обстрілювали зі скорострілів, було чимало вбитих і ранених.

Утікачі оповідають, що червоні висадили кілька будинків, заки їхні мешканці евакуувалися.

Авас подає, що в 19. годині Аморебієта ще горіла. Національні війська ще не заняли були міста, але зовсім панували над ним.

Постава басків до нового уряду.

Як подає Авас, на думку членів баскійського уряду новий валенсійський уряд має признання і підтримку в цілій країні басків.

Провінціональні федерації ґенеральної унії робітників провінції: Біскаї, Ґіпузкоа, Сантандер і Астурії (себто всього північного еспанського побережжя, яким ще володіють червоні) ухвалили в Сантандері таку резолюцію: „Не противимось урядові Лярґа Каваллера, та не можемо уважати, що його годі було би заступити. Тому не годимося з виконавчим комітетом, який заявив, що його іствування годі погодити з урядом під проводом Лярґа Каваллера. Згори приймаємо всяку розвязку кризи і служитимемо новому урядові без огляду на його склад."

Анархісти оголосили відозву, в якій вони займають неґативну поставу до нового уряду, але не закликають до чинних виступів проти нього.

Тайна барсельонських подій.

З Льондону повідомляють: Анґлійська незалежна партія вислала була колись свого представника до Еспанії, тепер відкликала його, щоби віддати йому керму акції в хосен червоної Еспанії.

Коли він вертався зі звітом представника партії у Барсельоні про анархістичну револьту, червоні арештували його на кордоні та відставили до Барсельони.

Валенсійському урядові йшло про те, щоби закордон не дізнався правди про кроваві події в Барсельоні.

Комунікат національного командування повідомляє, що до національних військ зголосилося 355 утікачів з Аморебієти, які сховались були у церкві і довго голодували. Вони всі оповідають, що місто **руйнували не лише астурійські гірники, але й баскійські націоналісти**, а багато закордонних журналістів було наочними свідками подій в Аморебієті, потверджують ті оповідання. 4-ох кореспондентів: анґлієць, американець і 2-х французів дістались під охороною стежі рекетес до міста і ствердили, що воно зовсім знищене.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСЬКА ПЛИВУТЬ ДО ЕСПАНІЇ.

За минулих 10 днів через Босфор перейшло до Середземного Моря 12 совітських кораблів і 8 еспанських; вони були навантажені військовими частинами і военним матеріялом. До Чорного Моря впливуло 10 совітських кораблів та 6 еспанських. На одному з них були жінки й діти, інші були порожні.

ПАЧКУВАЛИ ЗБРОЮ.

У Швайцарії арештували багато осіб, між ними кількох вищих залізничих урядовців, що пачкували зброю до Еспанії, зокрема модерні скорострілы.

Надзвичайна сесія сойму.

Львів, 19. травня 1937.

Декрет президента кладе край поголоскам на тему „буде" чи „не буде" та остаточно скликує надзвичайну сесію сойму. Перше засідання відбудеться вже в цю пятницю. Зате і щодо предмету нарад цієї сесії і щодо часу її тривання — далі панує неясність, не зважаючи на спис 16-ти конкретних справ, які мають бути поладнані (крім ратифікації ріжних умов). З нарад, які відбулися в останньому часі на Замку, не було ніякого мериторичного комунікату і можна тільки догадуватися, що взагалі говорили там про соймову сесію.

Неясність щодо характеру найближчої сесії стоїть у найтіснішому звязку з неясністю цілої політичної ситуації в державі та неясністю цілого характеру теперішнього сойму. Себто: всі знаменито знають формальні підвалини, на яких спірається теперішній устрій держави; всі здають собі теж справу з пануючої дійсности, щодо якої ріжниці поглядів залежать від політичного світогляду окремих громадян та зорґанізованих груп; те саме торкається формальних підстав теперішніх законодатних палат і їхньої малесенької ролі у прилюдному житті. А проте вічна дискусія у часописах всіх буквально напрямків не тільки на тему істнуючої дійсности, але й навіть на тему тих формальних, здавалось би, непорушних підвалин, є найкращим доказом, що величезна більшість громадян держави з нинішнього стану не є вдоволена, що істнує фермент, що істнує метушня в пошуканці за виходом, якого завжди ще нема.

Ось нпр. питання уряду. Формально його доля залежить від волі президента. Фактично за життя маршала Пілсудського вона залежала від волі Бельведеру, всі про це знали і всі з цим рахувались. І слушно тепер деякі польські часописи запитують: Від чого і від кого залежить повна чи частинна зміна кабінету? Де є той критерій, який промовляє „за" чи „проти" кабінету і його поодиноких членів, коли чейже сойм не має права їх усувати і може тільки дуже й дуже посередньо висловлювати своє невдоволення? І тут доходимо до другої точки, яка все актуальна: сойм, його конструк конструкція, його компетенції, його конструктивні завдання. Істнуюча виборча ординація та може ще більше її практика звели значіння польських парляментарних установ до мінімуму. Виборчий реґулямін доконав решти. А проте факт, що навіть у такому соймі є проблиски якоїсь опозиції по польській стороні (про непольську частину покищо не говоримо), свідчить про те, що первісні заміри взагалі виелімінувати з парляментарних установ опозицію не зовсім повелись. У вислідї нинішніми парляментарними установами невдоволені в Польщі всі: і щирі прихильники режіму, і польська опозиція і всі непольські народи.

До цієї ситуації, що істнує не від нинішнього дня, прилучився ще один відтинок: ОЗН. Замісць

внести прояснення в ситуацію, фактично її ще більше затемнив. Досить вказати на третю з черги кризу у редакції такого провідного проурядового часопису, як „Курієр Поранни", досить читати різкі статті всієї польської консервативної преси, яка в засаді прийняла деклярацію полк. Коца чи не з найбільшим захопленням, досить вказати на фактичну невдачу з організацією ріжних „секторів", що істнують покищо в найкращому разі на папері та проявляють свою екзистенцію хіба посиленням суто-ендецької течії, досить врешті пригадати і персональні зміни у т. зв. БОА (Бюро Організації Акції при президії ради міністрів) і діяметрально ріжні голоси, які розляглись після останньої голосної заяви його нинішнього керманича, полк. Ковалевського; вкінці неясований характер взаємного відношення між урядом та ОЗН — все це маркантні риси тої польської дійсности, в якій бачимо стільки неясного.

Очевидно, ми, українці, моглиб казати, що це речі, які нас ближче не торкаються. Однак, не бажаючи вмішуватись у такі справи, які не є справами загально-державного життя, а суто-польськими, чи навіть у такі, які в державній мірці торкаються передовсім і головно польського населення, не можемо проте стануги на становищі, що українців не має цікавити ніщо, ніякі інші польські течії і польські розвоєві тенденції, як тільки кожночасний уряд та його виконні органи. Річ ясна, що активна українська політика такої засади признати не може. Така засада неможлива особливо нині, коли показалося, що т. зв. польське громадянство має **фактично** багато більший голос в українських справах і в справі всієї польсько-української дійсности, ніж формальний голос урядових чинників. Інша річ, що сьогодні трудно вже зорієнтуватись, де кінчаються межі того польського „громадянства" і де починаються границі урядового апарату, який має і визначувати і реалізувати державну національну політику, що повинна чейже залежати не тільки від інтересів одної національної — хочби володіючої — групи населення.

Парляментарна установа, як установа державна та одночасно ніби еманація громадянства, для нас, українців, висуває це питання на перше місце. Що значить мобілізація всього польського „громадянства" під непримиримими протиукраїнськими гаслами, з пропагуванням якогось — як недавно писав п. Ал. Бохенський — офензивного культуркампфу, коли у тому „громадянстві" беруть активну участь люди з урядничого апарату, ба, навіть деякі провідні адміністраційні урядовці: чи вони вважають для себе обовязуючою лінію якогось політичного порозуміння, чи взагалі з ніякою політикою, устійнюваною у Варшаві з керманицькими державними колами, не рахуються?! І врешті найбільш кардинальне питання: **чи взагалі в нинішніх часах, у травні 1937. року, обовязує ще порозуміння з травня 1935. року, чи це вже анахронічна дата й анахронічна концепція?!**

Не раніш, як саме вчора, обговорюючи одну квітку з т. зв. регіоналістичної політики, ми згадали, що **„нормалізаційна" практика дала впродовж** отих останніх двох літ таку безліч прикладів, які наскрізь викривлюють поняття нормалізації міжнаціональних відносин, що само слово „нормалізація" набрало просто неприємного посмаку: звучить, як глум з українців та їхньої доброї волі змагати до якогось порозуміння в безпосередніх розмовах з польською стороною. На останній сесії парляментарних установ наші посли й сенатори виголосили чимало гарних, далеких, розумних промов, до кожної справи підготовлялись, парляментарного терену не легковажили. А проте згаданої вище кардинальної справи, яка цікавить і хвилює ввесь український нарід, вони на останній парляментарній сесії не вирішили. Голосування за буджетом теж до прояснення ситуації не привело, бо після того прийшла знову ціла низка актів протиукраїнського характеру, включно до такої квітки, як „малоруске веселе" та гльорифікація Заглоби на майдані львівської Цитаделі. І ми не бачили ніодної поважної спроби урядових чинників протидіяти цій протиукраїнській психозі, інспірованій та підштовхуваній ендеками, помазаними здебільша на санаційний колір. Коли проурядовий львівський польський щоденник, що істнує з ласки володіючих кол, є головним пропагандивним органом „Організації Полякув Земі Червеньскей" п. Ст. Грабського, коли представники влади беруть участь у тернопільському зїзді старшин резерви, що ввесь відбувався під яскравим протиукраїнським прапором, коли п. Маліцький стає тернопільським воєводою, то що мають, що **мусять думати собі** українці?!

І тому добре булоб, якби оця надзвичайна сесія сойму внесла деяке прояснення в ситуацію, яка при всій своїй ясності дає теж чимало нагоди до баламуцтва. Не сумніваємося наприклад, що жиди напевне будуть перти до того, щоб використати надзвичайну сесію для порушення цілої низки актів, які мали місце у міжчасі; від часу закінчення останньої сесії. Наша ситуація ніби інша: пишемо ніби, бо факт залишається фактом, що без огляду на втримування „нормалізаційної" формули — і похід проти українства приймає на силі і настрої українських мас радикалізуються. Не сумніваємося, що ці справи лежать на серці Українській Парляментарній Репрезентації, яка певне вживе заходів, щоб надалі знову „баламуцтво не ширилося".

„ВОЛИНЬ -- ПЕРЛА ПОЛЬЩІ".

(РЕПОРТАЖ З ЦИКЛЮ: „У СВОЇХ І ЧУЖИХ").

Торунь—Бидгощ у травні 1937.
Писане у вагоні.

„Нема Польщі без Поморя!" — кричить великий транспарент на варшавському головному двірці. Це „Польскі Зайонзек Заходні" пропагує невідривність Поморя від Польщі.

Якось дивно вражає цей напис гостротою свого політ. вислову, спрямований у бік тої гітлерівської Німеччини, якої влада офіційно складає почесть останкам великого польського композитора, коли вони вертаються до краю, якої чоловий дипльомат стріляє дики в Біловежі поруч із президентом держави і яка заключила підписаний багатьома дипльоматичними заявами і... голосом Кепури стверджений пакт про ненапад. І чому саме тепер ті написи, з якої нагоди?

„ЧАС ДО ЧАСУ ТРЕБА ПЕРЕВІРИТИ СИЛИ".

І я зовсім щиро, всідаючи до вагону поспішного поїзду до Бидгощі через Торунь, де недавно відбувалась велитенська протинімецька демонстрація, що викликала вже навіть протест німецької амбасади, ставлю свому товаришеві подорожі, одному з активних керманичів організації тижня Польського Західнього Союзу, таке безкомпромісове питання: **скажіть**, будь ласка, що вас властиво **спонукало саме тепер маніфестувати свої патріотичні настрої для Поморя?**

Запитаний з усмішкою гасить папіроску.

— Це вас **інтригує, але це дуже** просто: хочемо час до часу **відновити наш національний чуттевий потенціял** супроти наших західніх земель, а водночас показати декому, що навіть **акти політичної згоди не присипляють насторожені уваги народу...**

Поїзд двигається з місця. Поволі висуваємось з темного двірцевого підземелля. Ставлю мому співбесідникові ще одно питання:

— Ну, а якже, на вашу думку, вислідн вашої акції?

— Знамениті. Ми осягнули свою ціль; цілий нарід узяв участь у маніфестаціях на доказ, що Поляца якслід доцінює вагу поморської землі...

Перериваю — дозвольте, а політичні наслідки?

— Ми **осягнули такі, які для нас були потрібні** — відповідає цілком не збентежений трудним питанням сусід, що сидить напроти — ...Те, що німці наробили стільки галасу довкола нашої пожвавленої акції, те, що „Фелькішер Беобахтер" замістив гостру статтю на нашу адресу, чи врешті те, що цей же урядовий німецький часопис хоче підважувати позицію воєводи Гражинського зі Шлеська — нічого не значить. Політичні маневри, бачите, завсіди оплачуються...

— Славно, погоджуюсь, але що на це заключені пакти?

— Пакти? Думаєте про ненапад? Здається, що ви самі добре знаєте їх реальну вартість. Бачите, **що інша річ пакти, а інша факти...**

І ми оба погодилися з тою тезою.

АТАКА ПЕРЕД КОНВЕНЦІЄЮ.

До Бидгощі, найкращого поморського міста, розложеного широко над каламутними каналами ліниво Брди приїхав я пізнім вечором. По дорозі від Торуня встиг перечитати цілу скирту найновіших польських щоденників. Мене зразу вразив їх замітно підвищений протинімецький тон. В „АБЦ" патріотично-барвні репортажі зі східньої Прусії, в ендецькій пресі низка різких заміток, в краківському „Ікацові" (Ілюстр. Курієр Цодзенни) громові репортерські ревеляції Т. Опйоли про загибіль польщини на Шлеську...

Я зразу не міг знайти розвязки тої зорганізованої атаки. Той діяч із Західнього Союзу, що вис̆ів у Торуні, правив мені про пакти й факти, опі бють уже на отверті територіяльні позиції. Що це все має значити? Умить переглянув я в памяті всі важніші політичні події. Не було нічого такого...

Аж врешті я догадався. І то припадком. Напроти мене сидів студент-правник. З нудьги переглядав том міжнароднього права. Один погляд на сусідову книжку, асоціяція у звязку з актуальними подіями і мені стало ясно: літом цього року минає речинець польсько-німецької конвенції у справі охорони меншин на Шлеську. Обі сторони готовлять, значить, відповідну атмосферу.

ЧАРКА ГОРІЛКИ В РЕСТОРАНІ „ПІД ДЗВІННИЦЕЮ".

Бидгощ пахне весною. Коли я тут був останній раз була зима, мороз. Може тому власне тепер видався мені цей міст на каналі такий овіяний весняними настроями. Я пішов через юрбу прохожих у середмістя. На годиннику якоїсь вежі віддзвонило одинацяту. Я вступив до німецької пиварні „під Дзвіницею".

Лукове, стрілисте склепіння, в грубому дереві різані лави та столи, німецькі лиця зорієнтували мене відразу, куди я попав. При всіх столах чути було німецьку мову, всюди пінилося бурштином щедро наливане пиво. До мене приступив кельнер. Я попросив чарку горілки. З гурту розбавленої молоді, що роєм обсіла античний стіл, я почув дискретний шепіт: „Siehst, du ein Pole!" (бачиш, це поляк). Я всміхнувся і приклнкавши кельнера попросив куфлю пива. Товариство від античного стола розсміялося...

На другий день, коли я в редакції „Ді дойче Рундшав ін Полен" розпізнав декого з моїх пиварняних сусідів, один з них відразу звернувся до мене:

— Ми зразу спостерігли, що ви не німець, німці починають усе від пива...

— Я відрубав: Українці, вибачте, можуть пити пиво та горілку, напереміну.

— Ах, зо? — Значить, ви маєте сильніші від нас голови?

Я вдавав, що пильно переглядаю редакційні журнали.

Роман Гучванович.
(Докінчення буде).

ВИСЛІД ДРАМАТИЧНОГО КОНКУРСУ.

КОМУНІКАТ

Призначене Радою ТОПІЖ-у Жюрі розглянуло надіслані на конкурс театральні твори. Умовини конкурсу були такі:

1) Тема твору (трагедія, драма, комедія, фарса) з українського життя, довільної верстви суспільности і довільних часів.

2) Сценічність твору і його технічне пристосування до наших теперішніх обставин.

3) Твір обемом мае бути обчислений на виставу в часі 2—3 годин.

4) Твір мае бути досі недрукований і ніде невиставлюваний.

З 13-ти надісланих пес Жюрі не розглянуло оперового лібретта „Довбуш", бо воно не відповідало засадничим умовинам конкурсу.

Жюрі вибрало дві песи: 1) **„Кирка з Льоллео"**, романтична комедія на 5 дій, і 2) **„Мрячні дні"**, фактомонтаж на 5 картин, які після деяких змін можуть бути виставлені на сцені у рямах конкурсу. Після відкриття коверти виявилося, що автором „Кирки з Льоллею" е **Юрій Косач**; автором „Мрячних днів" е **Евген Іванців**. Жюрі просить авторів порозумітися в справі змін.

Крім цього Жюрі відмітило песи: „На становищі", „Орленя" і „Борвійні хвилі", та вони не відповідають усім вимогам конкурсу.

З надісланих пес один примірник залишаеться в архіві Т-ва, решту Автори можуть відібрати особисто або почтою за надісланням порта. Звертатися на адресу: Ред. Василь Софронів-Левицький, Львів, вул. Техніцька 1

Львів, дня 16. V. 1937.

Михайло Струтинський, Осип Боднарович.
Роман Купчинський.

Лугове свято у Львові відложене.

КОМУНІКАТ.

Великий Луг повідомляе повітові і місцеві лугові товариства, що заповіджене прапорове лугове свято у Львові 30 травня 1937 р. не відбудеться, тому що справа затвердження прапору, як і інші справи звязані з луговим святом, не полагоджені досі у влади.

Прапорове лугове свято пересунено на неділю 4. липня 1937 з тою самою програмою, себто посвячення прапору, вбивання цвяхів до держака прапору, похід вулицями міста Львова і дефіляда перед прапором, попис лугових вправ.

Великий Луг взиває лугові товариства приготовлятися до їзди до Львова на неділю 4. липня 1937 і передовсім шити лугові однострої, вчитися лугових вправ, приписаних на 1937/8 р. та збирати гроші на поїздку до Львова.

Львів, дня 19. травня 1937

За Великий Луг у Львові:

Д-р Роман Дашкевич, голова. Юрко Мамчак, секретар.

НА РАДІОВІ ТЕМИ.

ПОШИРЮВАННЯ РАДІОВОЇ МЕРЕЖІ.

Директор Польського Радія приїхав до Львова, щоб поділитись із представниками преси деякими інформаціями про загальний розвиток радія в Польщі та про деякі зміни в програмі у літньому сезоні.

За останній рік П. Радіо дістало 230.000 нових слухачів і перейшло з 11-го на 8-е місце в Европі щодо приросту абонентів. Найбільше е нових абонентів із села на детектор, бо взагалі одна третина радіослухачів у Польщі мае досі тільки детектори. Щоб притягти нових сільських слухачів у найближчих двох роках вибудують дві нові радіостації у Барановичах і Луцьку. Згодом почне П. Р. розбудовувати нові стації виключно для міських мешканців, щоб розмежувати програми загальнодоступні від спеціяльних — великоміських. Так буде у Варшаві, Кракові, Лодзі, за якийсь час у Львові. Для того, щоб радіові передачі були виразні, треба мати власні добре вивінувані будинки, а не принагідно винаймлені домівки.

Є теж у проекті будова експериментальної телевізійної стації у Варшаві, але вона покищо надибуе деякі трудноці. П. Р. мусить і досі сплачувати довги з часів, коли було підприемством приватним; ввесь свій річний, дуже гарний дохід 4 міліони призначуе на розбудову. Його дохід — тільки абоненти; воно пішло на знижку для сільських слухачів, але втримало оплату 3 зол. місячно для мешканців міста, виходячи із становища, що кого стати на дорогі апарати, тому і не зробить ріжниці, така дрібна що-місячна передплата

ЮРІЙ ДОЛИНА. 4.

З манджурської фільми.

(Докінчення).

5. НАШІ.

Іду наперед під гору, попри величавий японський генеральний консулят і готель „Амато", що ще ввесь загороджений дошками руштування. Це справжнє „Кавежеде" переробляють на японський готель... На горі вулиці виростае передімною православний собор. Наче із простих деревляних бальок ізбитий, зі стрімкою вежечкою, що купаеться високо у вечірньому небі і з яскравим вогнем безчисленних свічок перед золотою іконою придоріжньої каплички.

Ліворуч звідсіля кілька японських крамниць серед широкого бульвару. Ізрідка стукнуть деревляні ґета об тафлі тротуару і промайне метка рікша, ніби велика світляна комаха.

Знов круто повертаю убік. Тут багато сутінків. Серед дерев ліниво просуваються темні сильветки китайок. Вони здебільша стрункі, хоч і невисокі, в однофарбних чорних або голубих одягах, деколи з яскравою квіткою у чорному, коротко пристриженому волоссі. Японки у квітистих кімонах з дітьми на спинках, дарма, що у деревляних патинках, мягко сходять із степенів трамваїв у сорокату юрбу обдертих прошаків, що блискають малими, жадібними очима.

Під камяним тином розташувалася на ніч ціла китайська родина. Мати зачесана під гору у дивовижний чубок, збирае до купи малих лисенят-дітей, що щораз розбігаються, батько зі спокоем східної людини гризе у зубах тоненьку, давно вогаслу люльку.

Спускаюся тепер знову униз. Там у далечині загоріли сяєва дільниці Модягоу і ще дальше „Старого Харбіна". День умірае серед півсутінків жовтуватого, вечірнього манджурського неба.

Ще кілька кроків униз і передімною виростае великий триповерховий будинок з таким написом:

„Український Національний Дім".

Стиль немов орієнтальний, хоч вікна виразно нагадують будинок відомого полтавського земства.

Повolі йду сходами вгору. „Чи випадково не сниться мені це?" — роздумую. Український дім серед японо-китайського світу... Минаю на І-ому амбуляторію якоїсь лікарні, на ІІ-ому англійська гімназія. На ІІІ-ому...

Довге фоае-кулюар і чепурно прибрана зеленю і килимами саля. Хтось говорить промову. Багато публики. На естраді перед портретом, стоїть непорушно двох молодців в одностроях. Це почесна сторожа, а портрет — це.. Петлюри. Ось жовто-блакитний стяг з біля нього ще два другі: японський і манджурський. Бесідник балакае по українськи. Отже не сниться мені. Стираю манджурський піт з чола і розглядаюся по салі. Багато народніх одягів — цеж національне свято сьогодні. Обличчя немов з малюнків Ф. Красицького, Труша навіть Репіна.

Змісту програми переповідати не буду. Розгорніть програмку галицького концерту. До звичайних: деклямацій, промов, хорів і продукцій старосвітської бандури додайте трохи суто манджурської термінольоґії, що зрозуміла тільки тут, на східних окраїнах Азії; ось приміри: „ідеали Ван-Дао", „манджурський інцидент", „квантунська армія".

Після традиційного трикратнього: „Слава Україні!" починається друга частина свята. Всі гуртуються довкола стола у просторому фоае і пють, не менш традийну „склянку чаю".

Сипляться промови, пізнаю багато людей.

Ось голова місцевої „Просвіти", галичанин з роду, колишній УСС, організатор і журналіст із вдачею життевого фільософа, що промандрував усю Сибір і не найшов собі правди.

Біля мене сидить редактор единого місцевого українського часопису, ентузіяст-самостійник. Він скаже вам назву, число газети і на котрій сторінці, знизу чи згори, згадувалось щонебудь про Україну у манджурській пресі за останніх... 30 літ! Одночасно це завзятий і відомий філятеліст і щасливий власник гарної і симпатичної дружини колишньої української сценічної артистки.

Знову „бо вояк", відомий учасник славнозвісного читинського процесу, уроженець Зеленої України, людина, що не боїться ані чорта, ані людей. Він живе думками про майбутнє нації, а примушений шоферувати на вулицях Харбіну (10 фен — курс).

Великий спеціяліст від японської мови сидить по другому боці стола. Він скінчив перед війною владивостоцький східний Інститут, потім жив довго в Японії і балакае ніппонською мовою ліпше як своею рідною.

Другий учень владивостоцької школи це вчений сінольоґ і спеціяліст від питань китайської любови і подружого життя, одночасно добрий письменник. Жаль тільки, що пише свої повісти по російськи.

Там знову симпатична сильветка бувш. штабового лікаря російської армії. Цікава це особа! Колись перша фігура на всю Маньджурію, голова української краевої Ради з часів визвольних воен. Завзятий збирач манджурської і монгольської старовини. Потім ненадійно збіднілий і примушений продати величезні мистецькі

Центральна радіова стація в Рашині дає змогу слухати радія на детектор 20 міліонам мешканців.

Музика, літні програми, преса.

П. Радіо мусить боротись на початку літа із своєрідним явищем невідомим в інших краях: від травня до серпня або вересня абоненти „виписуються"; тепер при низьких оплатах і з огляду на кошти нового впису, щораз більше абонентів залишає собі радіо і на літо.

Літня програма тягнеться від 1. червня до жовтня. З огляду на інший розподіл праці влітку, програми теж змінюють свій час, теми і розмір. У літній програмі музичні авдиції доходитимуть до 70 проц. Це буде здебільша музика легка, для розваги. Програми радіові будуть починатися вже від год. 6.15 враниці; для хліборобів будуть окремі поширені гутірки в неділю.

Якнайбільше музики — це принцип найкраще вивінуваних і поширених радіостацій в Европі. Найкраще його проводить Англія — країна радіофонії, що зовсім не має в радіо ніякої пропаганди, а 70 проц. музики. Зате Совіти стоять на зовсім протилежному кінці із найбільшою кількістю пропаганди. Був час, коли преса лякалася, що радіо стане для неї загрозливим суперником. Досвід показав, що радіо передаючи систематично щоденні політичні та хронікарські вісти, збільшує потребу читати пресу. Так само як літаки не можуть заступити авт, радіо не може заступити часописів; сказане слово в радіо проминає миттю, написане слово залишається. Преса не відмовляється допомагати своїми інформаціями розбудові радія поміщуючи постійно його програми та звертаючи увагу на цікавіші авдиції.

У загальній програмі П. Радія знайшлося теж місце для деяких українських авдицій, покищо у скромних розмірах. Радіо покищо слабо йде на наше село, бо не має для нього авдицій. Його поширення між нашою селянською масою йтиме в парі із зростом цих авдицій

„УКРАЇНСЬКА РАДІО-ГАЗЕТКА"

З кол наших читачів пишуть нам: Від якого місяця що-тижня іде у радіо з Варшави „українська газетка". Про перше її число само „Діло" писало вже з великими застереженнями. Потім чули ми, що український прелеґент, редактор тієї газетки, впевняв, що він бере собі голоси української преси до серця та буде старатися вдоволити бажання українських радіо-абонентів. І дійсно, деяка зміна на краще прийшла, але всетаки та газетка має одну велику хибу: вона не є українська! Здається, що прелеґент виготовив собі таку схему, щоб за кожним разом щось казати про суто-польські справи (на самому вступі і найширше), потім кілька звісток з української хроніки, врешті про міжнародні справи. Коли візьмемо під увагу, що вся авдиція триває 10 хвилин, то стає ясно, що українських справ може там бути дуже-дуже мало і що вони гинуть при матеріялі неукраїнськім. Дальше: її тон такий інший від тону незалежної української преси й українська дійсність виходить на підставі тої ґазетки якось так інакше, що — хоч нема у тій газетці слова неправди — загальне враження в українських слухачів не може бути додатне. Очевидно, можна догадатися, що тут рішальний голос має не український прелеґент, тільки Польське Радіо і всякі цензури, які до цієї справи підходять по свому, не орієнтуючись в українській атмосфері, ні в характері радіо-слухачів, та які до цієї справи підходять по свому. Очевидно, що державна установа, якою є Польське Радіо, не може погодитись на таку свободу вислову, як її має українська незалежна преса, рахуючись головно з пропаґандивною місією такої газетки у широкому світі, головно за Збручем. А все-ж польські чинники, від яких це залежить, повинні зрозуміти, що тих 10 хвилин, це українська авдиція, яка повинна казати про українські справи, і то в той спосіб, щоб українців зацікавити, притягнути, щоб здобути собі постійний кадр українських слухачів. Чи мало ще є польських комунікатів про ріжні польські зїзди, про виступи і промови ріжних польських високих осіб? Те саме торкається частини, присвяченої міжнародним подіям: все те, що не торкається безпосередньо українського життя, повинно звідти щезнути.

Ще одно бажання: Найбільше українських культурних та господарських імпрез, зїздів, нарад, сходин, академій і т. д. відбувається у неділю. Газетка „виходить" у вівторок пополудні (1/4 4 год.). Понеділкові українські часописи вже є у Варшаві у вівторок ранком: може бути навіть зараз по приході поїзду, коло 8. години. Отже останні вісти можуть дуже добре до такої ґазетки попасти. Тимчасом в останній газетці не було навіть згадки про все те, що відбулось в останню неділю, про величавий зїзд природників і лікарів, ювилей школи ім. Грінченка і т. д. Гадаємо, що ці технічно-інформаційні недокладности можна би легко усунути, коби тільки згадані чинники дали більшу свободу рухів, маючи довіря до прелеґента та до його інформаційних джерел, що він чейже не схоче надужити установи П. Радія для шкідливих для нього і держави цілей.

скарби для хліба, за невелику квоту. Син його проживає у Парижі, відомий український мистець-графік. Старенький лікар, йому тепер 75 літ, примушений сьогодні жити на горіщі. Його „Спомини" (вже знаєте, що мусять бути прецікаві) чекають на видавця у Галичині.

Ось ще неофіт греко-катол. церкви, що у 60 році життя мав стільки в собі молодечого захоплення, що 20-літній парень. Це незаступний акомпаніятор на всіх українських концертах, співака в церкві, танцюра на балевій салі, джентельмен у товариському житті.

Галерія українських манджурських типів багата на сильні індивідуальности. Є тут на салі колишні міліонери, що їм світова кріза вкоротила крила і кредитів, є колишні українські вояки, що їх доля, після драматичних переживань на Україні і серед степів центральної Азії, викинула на східньо-азійський берег, є люди ріжних вдач і світоглядів, що їх обєднує одна велика ідея: українська державність.

Думав я цього вечора, — і нераз пізніше — які багаті ми! Маємо людей усякого знання та всіх професій, учених спеціялістів, письменників і мистців, що їм щедра українська природа не позаздрила таланту. Чому не маємо своєї держави?

„Шклянка чаю" протягалася до пізньої ночі. Довга черга записаних до голосу на записці предсідника ні трохи не меншала. Симпатичні господині вечора невтомно розливали чай і підсували тістечка. Тоді подумав я, що може краще залишити собі спомин гармонії з цього мого першого вечора серед української, харбінської кольонії і я незамітно виховзнувся зі салі саме у моменті, коли один зі старших бесідників закликав до згоди в імя ідеалів „Ван-Дао". Це внесло нотку таємничости у мою першу зустріч зі східне-азійськими українцями.

Жахливий процес „бога богів".

НЕПРОГЛЯДНА ТЕМНОТА НАД НАШИМИ ПІВНІЧНО-ЗАХ. ЗЕМЛЯМИ.

Маршал Сенату Пристор взяв участь у прогульці парляментаристів на Полісся і підчас неї заявив у розмові зі співробітником виленського „Слова" таке:

„Мусимо змагати до обєднання суспільства, **до вирівняння ріжниць у культурних рівнях**, якщо хочемо, щоб державна праця на майбутнє давала як ефекти — бажані висліди, а не прикрі для держави несподіванки.

З таким населенням, яке маємо на сході — **потульним, невимагаючим, терпеливим, можна жити спокійно.**

Але в інтересі цілости держави для багатьох, багатьох причин, яких тут не маю наміру вираховувати, **не слід доводити населення до розпуки**". (Підкр. наше — Г р о м.).

На цих словах маршал Пристор закінчив своє цікаве інтервю. Але життя нужденних наших північних земель приносить нам щораз нові „прикрі несподіванки", які мають у собі всі прикмети не несподіванок, а диких, жахливих подій, що є наслідком страшенного лихоліття і темноти нашого населення.

Ґазети, що не обмежуються виключно до інформацій про злодійства й напади, надаючи їм у своїх коментарях майже завсіди посмак політичної сензації, принесли були недавно вістку про новий „релігійний" процес-марево на тлі нашої церковної недолі на півн.-зах. землях. Сьогодні подаємо докладну реляцію з того дивовижного середньовічного процесу, присланy нашим сарненським кореспондентом. Оце лист:

„Сарни, 16. травня 1937 р.

Наше місто переживає велику сензацію. 11. травня ц. р. до Сарн зїхав рівенський окружний суд, який на виїздній сесії розглядав справу провідника одної з нових сект, Адріяна Бугая з Люхчів сарненського повіту, який ще минулого року проголосив себе у свому селі й околиці „богом богів", „Христом, що прийшов з неба вдруге — простувати евангеліє", „пророком нової ери".

„Наука" Бугая є пречистим образом сексуального ухилу та збірної автосуґестії. У своїх „релігійних службах небесних" Бугай профанував тайну св. Причастія. В присутности всіх членів секти (68 осіб), між якими не бракувало й дітей, „пророк" доконував полових актів з багатьма, захопленими його „наукою" жінками, покликуючися при тім на „волю св. Духа", якого він приносить.

На судовій салі, переповненій цікавими глядачами, Бугай імпровізував зі своїми вірними „сошествіє св. Духа", при чому сектанти танцювали, співали, грали, виповідаючи якісь таємні, незрозумілі слова. Виконуючи цей акт для судової візії, сектанти попали у такий настрій екстази, що суд мусів перервати розправу, щоб їх утихомирити й заспокоїти. На процесі виступав теж правосл. священник Калинович — як експерт.

Суд засудив „пророка" на три і пів року вязниці, подарувавши йому дві третини на підставі амнестії. Усіх інших суд покарав 6-ома місяцями вязниці із завішенням та судовими коштами.

Про Бугая гудуть тепер цілі околиці. У деяких селах співають уже про нього пісні.

Оце висліди безбожницької агітації на наших темних селах, висліди хаосу, що хоче зтворити бодай яку-будь пародію віри. І тут власне треба стократно цитувати слова держ. достойника: „Але в інтересі держави — не доводити населення до розпуки".

Можна би тут дивуватися, що православний духовник виступав супроти таких жахливих явищ **тільки** в ролі **судового експерта**. Дивуватись, а може і не дивуватись..

Гром.

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Погода, електричність у повітрі і нерви.

Часом бачимо чи знаємо людей, на яких часто зміна погоди відбивається дуже прикро; в них появляються такі прикрі прояви, як забурення серцеві чи шлунково-кишкові, напади астми, болючі періоди кровотечі тощо. Обсервації цього загадочного явища вказують, що одна із причин, які викликують надвразливість людини на зміну погоди, це електричні забурення, які повстають у повітрі при зміні погоди.

Недавно німецький лікар Кльоц подав на основі своїх обсервацій, що більшість людей надвражливих на зміну погоди — це ревматики, серцево-хорі, хорі на нервицю шлунка, кишок, т. зв. неврастеніки (люди з мало видержливим, слабим нервним укладом), головнож т. зв. ваґотоніки, в яких є постійно перевражливлений т. зв. блудний нерв. Є це елитенський нервний пень, що бере свій початок у найнижчій частині людського мозку, в т. зв. продовженім стрижні. Нормально він завідує м. ін. працею серця (звільняє акцію серця і не допускає до її надмірного приспішення), приспішує рухи шлунка і кишок тощо.

У вище вичислених людей кожноразова зміна натуги і ступня проводження електричности в повітрі, що повстає головно при рухах великих мас повітря (захмарення, вітри, бурі, велике нагріття чи озимнення повітря), викликує менш чи більш замітні хоробові прояви. Правдоподібно устрій вразливих людей не всилі достаточно вирівняти наглих забурень у рівновазі електричного стану повітря і своїх тканей, тому вони й реагують на такі зміни прикрими хоробовими проявами. Такі забурення виступають головно наслідком подразнення т. зв. парасимпатичного нервного укладу. Є це т. зв. автономічна частина нашої нервної машинерії і творить її згаданий вже блудний нерв, що виходить з мозку, та черевний нерв, що виходить з долішньої частини хребетного стрижня; черевний нерв завідує чинностями органів черевної ямини та малої мидниці (шлунок, печінка, жовчевий мішочок, сечовий піхур, ураз (матиця) в жінок та ін. Всякі зміни в електричнім стані повітря викликують саме прикрі хоробові прояви наслідком подразнення того парасимаптичного нервного укладу. І так у вражливих у цім напрямку людей при наглій зміні погоди може появитися великий спадок тиску крови (загальне ослаблення, омління), шлунково-кишкові корчі, неприємні корчі жовчевого мішочка і сечових доріг та болючий період у жінок.

Згаданий Кльоц каже, що причиною тих прикрих відчувань є саме надмірна вражливість устрою даної людини на зміни погоди; важна тут головно вражливість та вроджена слабість нервної системи, зокрема згаданої вище її парасимптичної частини.

Іншими причинами надвражливости даної людини на зміну погоди малиб бути забурення праці т. зв. докрівних залоз, що витворюють гормони; ці гормони саме реґулюють працю нервної системи людини і є для неї надрядним, „авторитетним чинником". Докрівними вони зовуться тому, що не мають окремих проводів нпр. до ямин тіла (як нпр. печінка, що виділює до кишок жовч), але віддають свої продукти (гормони) просто до крови.

Ще інші причини надвражливости деяких людей на зміни погоди — це заквашення тканей тіла, забурення в мінеральнім складі організму, як нпр. утрата вапна та зміна електричного стану крови і тканей організму.

Поміч людям, вражливим надмірно на зміну погоди, полягає на зменшуванні цієї надвражливости нервного парасимпатичного укладу. Медицина знає на це лік. Згаданому Кльоцові часто вдавалось звільнити хорих від прикрих проявів, звязаних зі змінами погоди, через подавання їм препаратів вапна, якого вони часто мають за мало, через подачу вітаміни Д, що затримує вапно в орґанізмі. Вапно важне для перевражливлених на зміни погоди тим, що воно успокоює саме надмірно чулий парасимпатичний нервний уклад. Теж подають лікарі препарати з гормонів, поручають насвітлювання на сонці, кремінною лямпою тощо. Таким людям поручають також дієту з малою кількістю соли і білка (мясива, білка яєць). Коли згадані прояви при зміні погоди (серцеві, шлунково-кишкові, черевні) виступають нагло і дуже сильно, повинні такі хорі звернутись до лікаря, що впорскненням атропіни (того самого ліку, що його уживають зі шкодою для здоровля красуні до поширення зіниць та блеску очей) перерве прикрий напад, спричинений зміною погоди.

Повище є наглядним прикладом, як життя та здоровля людини тісно звязане з такими позалюдськими таємними силами, як електричність, атмосферичні забурення, проміння далеких зір; наука поволі відкриває щораз-то нові позалюдські сили та впливи, що діють на людину і живий світ, але всеж таки, ще з певністю є багато таких незнаних, таємних позалюдських сил, що викликують непереможній вплив на життя, здоровля та долю людини.

Богдан Галібей.

Людина і сонце.

Під кінець весни маємо тепер спеки й багато сонця. У звязку з початком сезону водних та соніщніх купелів не від речі буде пригадати, що сонце, крім благодатного тепла, світла та здоровля, приносить із собою і деякі небезпеки.

В цих днях саме багато людей піде на зелену травичку чи над ріку, щоб там уживати розкошів води і сонця. Одначе на початку соняшніх купелів треба бути дуже обережним. Мрією кожного аматора сонця є опалитися на гарний бронзовий колір. Тому такий пан (пані) виходить на сонце і смажиться вже першого дня кілька годин. Одначе тут виступає дуже прикра реакція власної шкіри такого кандидата на бронзового креольця. Людська шкіра не може видержати наглої завеликої порції соніщніх промінів, які викликують у ній прикре запалення.

Запалення повстає тому, що біла шкіра є проти сильного сонця зовсім безборонна. Шкіру боронить перед сонцем спеціяльний барвник т. зв. мелянін, що витворюється поволі під впливом сонця і барвить шкірну на бронзово. Одначе при першім довготрівалім опалюванні шкіри нема часу на витворення цього охоронного барвника, бо шкіра улягає запаленню.

Запалення таке є дуже прикре для необережного аматора соніщніх купелів. При попаренні першого ступня шкіра є зачервонена, напнята і суха внаслідок утрати води і дуже болюча на дотик.

При опаренні другого ступня на шкірі виступають піхурі, виповнені прозорою рідиною.

При третім ступні соніщного попарення маємо вже зачорнення та омертвіння важко попарених місць.

Тому соніщні купелі треба приймати обережно. Перша купіль не може тріватн довше 15 мінут, головно у полудневому сонці. Час купелів можна збільшати кожного дня на 10 мін. і навіть добре опалену шкіру не слід виставляти на ділання сонця довше, як 3 год., і то переплітаючи соніщню купіль водною.

Одначе коли хтось необережно опарив собі шкіру на сонці, то повинна кілька днів не показуватися на сонце; в легких випадках можна посипати шкіру цинковим пудром; коли вже творяться піхурі, добре покласти на опарені місця оклади з вапневої води, змішаної на половину з льняним олієм

Американський припис на гарячий день.

Минулого року видав уряд здоровля в Шикаґо коротке і дотепне поучення своїм громадянам про те, як поводитися в гарячу пору. На основі цього поучення в гарячий день треба їсти мало, пити замість кави та чаю маслянку, не денервуватися; добре є щоденно купатися в річці чи у ванні. Треба легко одягатися і перебувати багато на свіжому повітрі. На термометр зовсім не треба дивитися, бо він нічого не поможе проти спеки. На вулиці треба вполудне йти все тінистою стороною, головнож оминати людей, які вічно крячуть: „Ах, яка нині страшна спека!.."

РИСЬ — ТИГР НАШИХ ЛІСІВ.

В лісах нашої батьківщини живе ще багато звірів, яких вже давно вигублено в краях західної Европи. В наших лісах і пущах живуть ще такі звірі, як жубри, лосі, олені, медведі та інші.

До найцікавіших та найгарніших звірів наших земель належать рисі. Часто називають рися тигром наших лісів, бо він такий сам дикий хижак, як його більший крівняк з тої самої котячої родини — правдивий тигр.

Тепер рисів у нас вже мало, тому уряд розгорнув над ними спеціяльну опіку. В державних лісах цілої Польщі нараховують їх ледви до 300 шт. З того одна третина живе в Біловежській пущі на Підляшші.

В приватних лісах живе також мабуть коло 200 рисів, так, що разом у цілій Польщі живе їх коло 500 шт. З того більше ніж половина на на наших землях.

ПРИЄМНА НАРКОЗА.

Багато хорих боїться операції, бо сподіються, що знечулювання перед операцією буде їм дуже неприємне. Для таких боягузів придумав новий спосіб наркози нюйорський хірурґ Соресі. Він додає до вина спеціяльного наркотизуючого препарату і потім дає випити пацієнтові кілька чарок того вина. До кількох хвилин пацієнт засипляє дуже приємно і глибоко, а коли пробудиться — вже є по наркозі. Згаданий хірурґ не зауважив ніякого шкідливого впливу на орґанізм, зокрема на серце від його наркози.

—o—

КОЛИ ВВІЙШОВ У ЖИТТЯ ЗНАК ЗАПИТУ?

Людська цивілізація знала вже віддавна такі писарські знаки, як крапка, протинок та ін., зате знак запиту, такий дуже в наших часах популярний (все стоїть тепер під знаком запиту...), появився розмірно недавно, бо щойно 300 років тому. Вигадав його венецький друкар Альдус Манутіюс, що ввів його до друкованих ним книжок. Люди скоро його приняли, зрозумівши велику вагу цього знаку, що є такий вигідний, коли треба зазначити, що речення має сенс питання або здивування.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

„Дім кари" для прошаків.

Прошацтво було мабуть єдиною професією, яка оплачувалася навіть у важкі часи кризи. Тому може й дивно стає, коли діди-прошаки починають тепер нарікати на свою професію. Нарікають теж і варшавські прошаки, як подають польські часописи — хоч їм ще й тепер не найгірше поводиться.

Хіба міг би хтонебудь подумати, що прошак бере від прошака за добре місце відступне? А ще до недавна за місце під варшавським костелом Всіх Святих (найкорисніше місце для прошаків) платили 3.000 зол. відступного за сезон. Небагато менші ціни були теж і по інших костелах у середмістю.

А всеж-таки золоті часи вже скінчилися, від того часу, як у Варшаві почали боротьбу з прошацтвом. Прошацьке ремесло переживає тепер свою кризу.

Люди ріжних професій.

У віддалі 10 км. від Жирардова в селі Оришеві побудували ще в 1933 р. „Дім примусової праці". Висилають туди прошаків, волоцюг, пяниць і професійних „безробітних", для яких праця є найгіршою карою

Дім в Оришеві є правдивою фармою. Сірі мури і закратовані вікна справді не виглядають принадливо, але крати є одиноким забезпеченням перед утечею мешканців, які працю вважають найгіршим проклоном долі. Кожний має свій приділ, залежно від цього, що вміє, бо серед інтернованих прошаків та волоцюгів можна стрінути людей ріжних професій: робітників, умових робітників, давніх учителів, урядовців, шевців, пекарів, шльосарів, кельнерів і музикантів. Є там теж якийсь інжинір-геометр, скрипак із Одеси, двох лікарів та мистець-маляр.

Яке велике замилування мають деякі мешканці цього „дому праці" до прошацтва, може ілюструвати такий факт.

Один з інтернованих просив, щоб дали йому тільки змогу жебрати і свобідно скитатися.

— Позвольте мені піти за прошеним хлібом. Цілий „зарібок" принесу вам кожного вечора, тільки не кажіть мені працювати

Праця на фармі.

Оришів — це майже ціла фабрика і фарма. У кухні, пральні та в маглі працюють жінки. Теребять бульбу, варять обіди і вечері („пенсіонарів" є 228 осіб) перуть і церують білля.

У пекарні та шевськім і столярськім варстаті працюють мужчини-ремісники. Печуть хліб на власні потреби, виробляють забавки, меблі й черевики, що їх відтак перепродує управа мешканцям цілої околиці. Частина зарібку є власністю мешканців, які теж дістають свої гроші, коли їх випускають із заведення. На 10 гектарах поля працюють хлібороби й огородники.

Кожний має працю, харч і дах над головою, але ніхто не почувається вдоволений. Всі тужать за волею, скитальством і прошацьким ціпком. Польща має 4 таких доми, які є каплею у морі прошаків. Всежтаки найбільшим пострахом є саме ці доми, де неробам кажуть працювати.

Острів вічного здоровля.

На полудневім Атлянтійськім океані, десь на половині дороги між Капштадом і Буенос Айресом лежить мала група островів Трістан да Куня. Має тільки 156 мешканців і рідко коли до берегів причалює якийсь корабель. При кінці минулого року англійський корабель Карділь перевів на островах точну ревізію. На чердаку корабля були два лікарі: один корабельний лікар і другий голова товариства для лікування зубів д-р Муре. Лікарі прийшли до цього переконання, що на островах нема взагалі недужих і що всі смертні випадки минулого року треба зачислити або до нещасливих випадків, або були це випадки смерти зі старости.

Здорові зуби...

Одначе найцікавішими були висліди перегляду зубів, бо як виявилося, з усіх мешканців від дітей аж до старців 92 літ., має 131 (отже 83 відсотки) зуби в найкращому порядку, без найменшої хиби. Між ними найстарший Семуель Свайн у віці 75 літ не мав ні сліду якоїсь хиби в повній зубні, а крім цього його тілесний стан не мав би в европейських умовинах прикладу.

Причини цього можна вияснити на підставі дотеперішньої практики лікарів бо умовини в яких мешканці островів жили, є в повній незгоді з практикою. Адже мешканці островів взагалі ніколи не чистять собі зубів, а крім цього вся їхня страва є мягка, хоч по наших засадах тільки той матиме здорові зуби, хто чистить зуби часто й хто їсть тверді харчі.

Скромна страва.

Страва мешканців островів не вимагає якслід доброго стану їхніх зубів. Головною їжньою стравою є бульба, риба, молоко, яйця. Мясо їдять тільки у свята, муку, чай та ін. харчі, що їм кораблі привозять, їдять тільки доки їм вистане запасу, хоч пильні господині вміють розділити так запаси, щоб вистачили на довший час. Молока і сметани їдять багато, але буває дуже часто, що і в тих харчах відчувають недостаток.

Тільки одна страва.

Найважніша ріжниця є у розділі страв, бо ніколи вони не їдять більше страв разом. Коли їдять бульбу, то тільки бульбу й то без соли. Також риби їдять без закуски, яйця їдять вони тільки три нараз. У 1930 р. данський корабель відвіз двох мешканців островів до Капштаду, одначе вони скоро вернулися, бо не могли ніяким чудом привикнути до страви цивілізованого краю. В Капштаді вони д. мало їли, хоч один із них був сильний і здоровий парняга. Говорив, що він відчуває голод тільки тоді, коли їсть рано в 4. год., а відтак аж до вечора без ніякої страви ловить цілий день риби.

Чужі краї, чужі люди й звичаї!

24 години на пливучім мості.

З північної Кароліни прийшли жахливі вісти про незвичайні розміри повені. Води рік, потоків і гірських потічків залили величезні простори на збіччах гір Аплягеи. Під місцевістю Орлянд трапилася неймовірна подія, яка тільки чудом не закінчилася трагічною смертю людей. Мостом, вибудованим на ліції Лігуері переїздив фармер возом, запряженим у дві коні. У цій хвилині, коли фармер опинився на середині мосту, міст почав тріщати і раптом повалився у розбурхані хвилі ріки. Ще по кількох хвилинах коні й віз опинилися у воді. Тільки фармер разом із деревляними останками мосту втримався на поверхні води.

Бідолаха зрозумів добре небезпеку, яка йому грозила й почав кликати помочі. Та з пустого берега ніхто не відгукнувся на його крик і фармер мусів ночувати на воді. Бистрий струм грозив кожної хвилини катастрофою, затопленням або розбиттям. По кількох годинах почали напружені до краю нерви фармера відмовляти послуху. Коли побачив на березі якесь світло, яке віддалювалося чимраз більше, впав у крайню розпуку.

Напівпритомний ледви видержав до ранку Досвіта почалася нова трагедія. Ріка, яка розлилася широко, мала багато зрадливих вирів, які тільки й ждали на жертви. Фармер виснажений до краю, тримався останками сил деревляної підстави розбитого мосту і сам не памятав коли заснув. Коли пробудився, сонце вже заходило, а за імпровізованою дарабою з мосту плив якийсь човен, який для фармера був „останньою дошкою рятунку" над краєм пропасти. По 24 годинах муки й смертельного жаху бідолаху фармера врятували.

ІЗ ЖИТТЯ СОБАК

„Чим більше пізнаю собак, тим більше їх люблю", мабуть в цій формі сказав би Віктор Гіго свою славну фразу, коли б бачив цікаву подію з життя псів, що трапилася на ріці біля Віннілегу. Ріка, ширина якої в цім місці було коло 600 м., була покрита товстим ледом. На одній березі було три пси, а на другім один. Цей мабуть тужив до більшого товариства й тому хотів перебігти ріку. Посередині заломалася під ним верства леду так, що пес мусів боротися зі смертю. Його зусилля вилізти на лід запримітили 3 пси на березі й один із них, шкотський вовчур, пішов нещасливій собаці на поміч. З бистрістю, вродженою песячій породі вовчур відчув небезпеку й тому тільки на животі прихова на те місце, де був потопельник та намагався йому помогти. За хвилину приповзли на животах і другі пси. Спільними силами пощастилось їм витягнути нещасливого товариша на лід. Потім хвилину всі відпочили і вдоволено побігли на беріг.

—o—

КОЛИ ПЕРЕМОЖЕЦЬ ЛЬВІВ ЗАСТРАЙКУЄ

В австралійськім місті Сідней трапився доволі цікавий страйк. У тамошнім цирку працював переможець львів Франк Шміт, який домагався підвишки платні. Тому, що його кількакратні прохання були безуспішні, Шміт рішив почати окупаційний страйк.

Перед виставою приготовив собі відповідну скількість харчів, замкнув добре клітку і сам положився на отомані. У кількаметровій віддалі крутилися біля нього здивовані льви. У вечірних годинах повідомив директор зібрану публику про цей найоригінальніший на світі страйк.

Одночасно повідомив теж хитрий директор публику, що хто хоче побачити переможця в товаристві льва і двох львиць, може те зробити за малу оплату.

Зацікавлена публика збіглася довкола клітки з оригінальним страйкарем. До клітки почали сипатися гроші, як доказ великої прихильности. Переможець зворушений доказами прихильности припинив свій страйк і заявив, що на домагання публики виступатиме дальше.

—o—

АТРАКЦІЇ ПАРИСЬКОЇ ВИСТАВИ.

Париська вистава матиме багато цікавих та оригінальних атракцій спертих на найновіших технічних здобутках. Напр. у летунській павільоні будуть відбуватися лети... на непорушнім літаку, який зовсім не буде підлітати у повітря. У величезній галі під банею високою на 50 м. будуть пересуватися штучні хмари. Пасажири, які сидітимуть у летунській кабіні бачитимуть краєвид, який пластично уявлятиме собою новий летунський майдан в Ле Бурже. Цей майдан буде при помочі ріжних перспективних засобів віддалюватися, або наближуватися до непорушного літака, викликуючи враження, що буцімто літак підлітає або спадає.

Біля плянетарії буде відкритий парк наукових атракцій, з яких найцікавішою буде лет в астронавтичній ракеті. Цей „лет" також буде відбуватися при помочі ріжних оптично-перспективних ілюзій. Пасажири матимуть враження, що вони летять із швидкістю блискавки на місяць, який буде ввесь час до них наближатися. Ракета летітиме тільки до місяця, значить до найближчого небесного тіла, яке можна теж відповідно пластично уладити. Краєвид, що його пасажири бачитимуть крізь вікно ракети, буде докладною репродукцією фотографічних знимок.

Незвичайно цікаве буде уладження плянетарії. Матиме воно 119 сильних проекційних апаратів, що їх будуть регулювати і синхронізувати моторові інсталяції

—o—

БОРОТЬБА З ОГОЛОШЕНЕВИМИ СТОВПАМИ

Міська влада Ротердаму рішила зліквідувати всі оголошеневі стовпи, які існують на терені цілого міста. Своє рішення умотивувала влада боротьбою з опоганюванням міста. Бо оголошеневі стовпи заліплені найріжнороднішими паперами викликують правдиву какофонію кольорів. Зате фірми, які схочуть себе рекламувати, матимуть до своїх послуг вікна міських автобусів, які курсують по вулицях Ротердаму. Міська влада застерегла собі вільну руку в приниманні оголошень. Не прийматимуть реклям дуже пестрих, або вульгарних.

—o—

V. Зїзд українських музейників у Перемишлі.

II. день зїзду. — Доповнення

В доповненні до вчорашнього звіту з V. зїзду представників українських музеїв у Перемишлі подаємо ще такі подробиці:

В неділю 16. ц. м. пополудні учасники зїзду і деякі гості відвідали архів гр.-кат. капітули, де оглянули старовинні документи та найцінніший наш скарб, що перед кількома роками вернувся з СССР, єпископську мітру, перероблену з корони короля Данила; далі епітрахиль, дарований гетьманом Б. Хмельницьким для перемиського єпископа і дорогоцінний хрест з перцевого дерева, дарунок молдавського господаря з 1557 р. Далі оглянули учасники капітульну бібліотеку, музей духовної семинарії та музей „Стривігор“.

Вечором у салі „Української Бесіди“ відбулася спільна вечера, в якій взяли участь всі учасники зїзду і запрошені гості. Підчас вечері промовляло багато осіб, між іншими д-р І. Свєнціцький, д-р Загайкевич, радн. Кобринський, дир. Ст. Шах та ін.

В понеділок 17. ц. м. рано учасники зїзду знову зібрались під василіянською церквою, щоб продовжувати розпочату працю. Другий день зїзду був призначений на виголошування цілої низки рефератів. Перший реферат про археольогію Перемиської Землі, ілюстрований спеціяльними картами, виголосив д-р Я. Пастернак. Опісля проф. д-р І. Крипякевич говорив про Перемиське Князівство і проф. д-р В. Щурат про малярів Перемиської Землі. Найцікавіший реферат був д-ра І. Крипякевича, що викликав велике враження. Дальше виголошування рефератів перервано до год. 4. попол. Гості розійшлися на обід, а музейники взялися до дальшої праці. Предсідник відчитав резолюції, що їх доповнено ще кількома точками.

По перерві на салі учасників зїзду було вже небагато, а з громадянства ще менше. Черговий реферат про василіянські монастирі в перемиському повіті відчитав о. Р. Лукань ЧСВВ, а д-р Я. Рудницький, молодий топономастик, говорив про Перемищину з погляду топономастики. З черги д-р Е. Грицак відчитав реферат про перемиські друки 1800—1837 рр., у якому підніс культурне значіння Перемишля перед 100 роками та велитенську культурно-національну працю єпископа Снігурського і його кружка. Про перемиські архіви говорив проф. Б. Загайкевич і на цьому програму зїзду вичерпано.

Зїзд був дуже діловий та своєю повагою викликав серед перемиського громадянства велике зацікавлення. На зїзд наспіло багато привітів, між іншими від Наукового Т-ва ім. Шевченка, Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі, Українського Наукового Інституту в Берліні, Українського Наукового Інституту у Варшаві, Центрального Архіву оо. Василіян у Львові, д-ра В. Пачовського, д-ра Б. Барвінського й ін. Майже під кінець зїзду наспіла ще телеграма від дирекції Білоруського Музею у Вильні. З нагоди зїзду музей „Стривігор“ видав відзнаку проекту п. О. Кульчицької.

К-к.

Наїзд на Мисьленіце.

49 ПОЛЬСЬКИХ СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ.

Голосна справа наїзду дідича Добошинського з 49 польськими селянами на тихе містечко Мисьленіце під Краковом у ночі з 22. на 23. червня 1936. р. знайшла свій епільог перед судом присяглих у Кракові. В середу 19. ц. м. почалася розправа проти 49-ох підсудних без дідича Добошинського, який відповідатиме перед судом щойно 10 або 14. червня ц. р. 16 підсудних селян зі своїм провідником Добошинським сидить в арешті, інші відповідають з вільної стопи. Прокуратор притягнув до відповідальности усіх 49-ох підсудних за участь у збройній організації, що її створив Добошинський. Крім того поодиноким гуртам підсудних закидають інші провини. І так акт обвинувачення каже, що ватага 21 підсудних напала в ночі з 22. на 23. червня м. р. на станицю поліції в Мисьленіцах, звідтіля забрала 14 крісів, 4 револьвери, муніцю та інші предмети виряду поліції, вартости 2500 зол. і готівку 45 зол. Крім того знищили бюрове уладження станиці, двері, вікна, шафи, бюрка, телефон і машини до писання. Інша ватага — каже акт обвинувачення — зложена з 25 підсудних, знищила або спалила ріжні товари та уладження у 8-ох жидівських крамницях, загальної вартости 10.000 зол. Трьох підсудних відповідає за знищення помешкання повітового старости А. Басари, де поломили йому меблі, збили дзеркало. Знову 21 підсудних відповідає за розброєння міського сторожа Владислава Свенха та за вивезення його силоміць поза Мисьленіце за те, що він хотів повідомити поліцію про напад. Вкінці 46 підсудних відповідатиме за те, що стріляли до поліцаїв, які їх здоганяли, а 9 підсудних за стріляння до прикордонної сторожі.

Розправа проти товаришів Добошинського треватиме три тижні, бо трибунал слухатиме кількадесять свідків. Зацікавлення розправою дуже велике і всі білети вступу на розправу публика вичерпала два дні перед процесом. Крім того на розправу приїхало 25 кореспондентів, між ними один з Праги і з Берліна.

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254-46. Приймаю футра до переховання літом.

— **Для вшанування 55-ліття** діяльности великого подвижника відродженецького руху Митрополита Йосифа Сембратовича, відбудеться заходом Т-ва „Відродження“ в неділю 23. травня ц. р. на площі „Сокола-Батька“ велике свято з багатою та ріжнородною програмою. Початок в год. 4. пополудні. Вступ за програмкою від 20 сот. до 1 зол.

— **Спільні Служби Божі для акад. молоді.** Запрошуємо академічну молодь на спільні св. Служби Божі, що їх відправлятиме о. д-р Гриньох кожної пятниці в год. 6.30 рано в бічній каплиці церкви Успення П. Д. М. (Волоської). Підчас Служби Божої о. д-р Гриньох буде мати все 5-мінутову науку. Перед і після Служби Божої можна буде приступити до св. Сповіди.

— **Роковини 900-ліття проголошення Пречистої Діви Марії Царицею України** Марійська дружина учнів та учениць при держ. гімназії з українською мовою навчання у Львові, вул. Льва Сапіги 14, вшанує святочним концертом у неділю 23. травня 1937 р. в год. 19 (7) веч.

— **Українська авдиція в радіо.** В суботу, 22. ц. м. львівська радіостація надасть авдицію на тему „Збільшення консумції молока інтересом села і міста“. Відчит виголосить в українській мові директор Маслосоюзу інж. Андрій Палій. Початок авдиції год. 12.50.

— **В Українськім Науковім Інституті у Варшаві** відбудеться в пятницю, 21. ц. м. виклад проф. д-ра Р. Смаль-Стоцького на тему „Краса і погань“. Поч. год. 6. веч.

— **Американські українці — коронаційні гості прибули до краю.** В понеділок 17. ц. м. рано прибула до Варшави з Льондону прогулька американців — емігрантів з Польщі, що після побуту на коронаційних торжествах в Англії скористали з рідкої нагоди і відвідали Рідний Край. Туристів привитали на варшавському двірці ентузіястично. Між ними було багато українців, що в розмовах з польськими журналістами й публикою вживали тільки української мови. Всі туристи відїхали після двох годин побуту у Галичину й на Волинь. (КТВ.).

— **Трагічна смерть закарпатського діяча.** Як повідомляє ужгородський „Вперед“, 10. ц. м. погиб трагічною смертю Юліян Деркач, секретар професійного союзу в Мукачеві. Він виїхав колесом на збори до села Дрезина а на зустріч йому надїхав державний автобус а там-же їхала на колесі незнана жінка. Деркач хотів зробити їй дорогу, щоби вона не попала під автобус, тимчасом його колесо так повернулось, що він сам попав під автобус і згинув на місці. Його смерть викликала серед українського зорганізованого робітництва велике пригноблення, бо покійний був добрим організатором і промовцем. Поховали його при великім здвизі народу.

— **Союз б. українських старшин в Чехах** мав 2. ц. м. в Подебрадах свій зїзд. Відкриття зїзду привітання гостей, читання надісланих привітів від визначних українських діячів, товариств б. вояків армії У. Н. Р. у Франції, Польщі й Румунії, Спілки українських інвалідів у ЧСР та розсіяних членів Союзу, надало зїздові врочистий характер. На голову союзу вибраний знову інж. В. Прихода, його заступником інж. О. Антипів, культ.-освіт. референтом інж. А. Зубенко, скарбником інж. Д. Гурин, секретарем інж. О. Катеринчак, інж. Ю. Климач і інж. В. Добровольський, члени.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішньому тягненні клясової льотерії впали виграні на такі числа: 2.000 зол. на чч.: 2808 7601 16621 36722 45254 68205 128484; 1.000 зол. на чч.: 19472 20809 27917 34216 38240 40254 43401 57753 52382 60707 60968 63581 80324 86612 91736 95928 107325 110842 134615 135247 137683 162042 170871 173536 184372 188812.

— **В обороні льокаторів.** Т-во охорони льокаторів у Львові внесло до ради президії міністрів письмо у справі вигаснення з днем 30. листопада ц. р. президентського декрету про обнижку комірного та про зміну охорони льокаторів. Павперизація населення зросла, про що свідчать чиншові процеси по судах. Відносини від нового року погіршаться, якщо обнижка чиншів вигасне і власники домів будуть довільно встановляти дальшу висоту чиншів. Письмо домагається продовження постанови декрету про обнижку комірного до 31. грудня 1939, правосильности закону про охорону льокаторів на 5 літ.

— **Магістратський урядник перед судом.** В окружному суді у Львові відбулася карна розправа проти урядника магістрату Маріяна Барана, що відліплював з урядових актів стемплі і продавав їх дальше, та що присвоїв собі два бляндкети бюра евіденції населення з печаткою і підписом. Розправу відложено, щоби покликати нових свідків.

— **Львівська хроніка.** На вул. Різницькій 30-літній Юрій Кадило, що вийшов із вязниці, пробив на смерть ножем свого противника Людвика Бітлінга, що в часі його увязнення відбив йому любовницю. — У кущах біля фабрики „Ляокоон“ при вул. Фурґальського найшли дівчинку, що може мати яких 7 днів. — У домі при вул. Янівській 74 найшли дитину, що має з 4 тижні. — Ще 28. серпня 1935 найшли в сховну ПКО при справджуванні ключів 11.000 зол. Тому, що ПКО. не має звістки, чиї це гроші, може віддати їх власникові, коли докаже своє право власности до них.

— **Самоходова катастрофа** склалася на шосі Львів—Скло. Самохід д-ра Р. Романовського, ветеринаря з Переворська розбився підчас їзди, причому погиб Романовський, а його товариш д-р Евген Масляк тяжко потовкся. Його взяли до лікувального заведення у Склі. Причиною катастрофи було те, що в передньому колесі трісла ґумова опона, наслідком чого авто перевернулося і придавило д-ра Р., який сидів при кермі.

— **Краєва хроніка.** До церкви у Вікнянах товмацького повіту вломилися злодії й вкрали скарбонку, в якій було коло 4 кг. дрібних монет. — У Скоморохах Старих станиславівського повіту повісився 60-літній залізничий емерит Онуфрій Бомба з жалю за сином. якого вбив кінь копитом.

— До солтиса громади Опака дрогобицького повіту дав хтось крізь вікно кілька стрілів, що попали в стіну. — В Лавчу пов. Сокаль 20-літній Мих. Жабинський, стрінувши на дорозі 23-літн. Івана Михальчука, свого сусіда, вдарив його так сильно палкою по голові, що той в дорозі до шпиталю помер. Причиною душогубства була заздрість за дівчину. — У Медведівцях біля Бучача втопився 9-літній Гринько Сеньків, що купався у двірському ставі. — У Новій Греблі пов. Бережани Іван Сосновський підпалив свою хату, щоб одержати асекураційну премію, 410 зол. — У Гермаківці пов. Борщів згоріла стодола господаря Зуляка. Тіїж ночі згоріла хата, стодола та стайня двох господарів. Підпалив мабуть хтось із парубків, що залицялися до дочки Василя Щепанюка. — У Гологорах пов. Золочів згоріла хата робітника Павла Гілярського. Вогонь перекинувся на сусідні будинки чотирьох господарів. Шкоди є 7.500 зол.

— **Зміни в дирекції львівської радіостації.** Вже 15. червня ц. р. вертається до Львова на давнє своє становище директора львівської радіостації дир. Ю. Петрі з Вильна, де є тепер директором виленської радіостації.

— **Хто буде президентом м. Станиславова?** Хоч міністерство внутрішніх справ дотепер не затвердило резиґнації пос. Здіслава Стронського зі становища президента міста, кружляють поголоски, що найповажнішим кандидатом на президента є городський староста Кльоц. Вибір президента відбудеться щойно в червні ц. р.

— **Страйк.** Коло 200 робітників, занятих при дорозі Львів—Жовква застрайкувало, домагаючись підвишки зарібків. Одержавши підвишку, вернулись до праці.

— **Під закидом комунізму.** Бориславська поліція арештувала під закидом комуністичної діяльности Дмитра Намачинського і відставила до слідчої вязниці в Дрогобичі.

— **Хмаролім.** Над громадою Сенечів долинського повіту обірвалася хмара, а дощ із градом знищив поля і пасовиська на просторі 500 гектарів. Крім того злива знищила зовсім дорогу із Сенечова до Рожанки на просторі одного кільометра. Шкоду потерпіло коло 100 господарів.

— **Грабіжництво в краю.** До мешкання Леї Секель в Білині самбірського повіту добулися крізь підкоп два грабіжники, побили домівників, домагаючись грошей, та ограбили крамницю, забираючи ріжні товари. Під закидом грабунку арештували Івана та Михайла Бабяків. — В Корчині коломийського повіту злодії ограбили хату Михайла Боклащука, побивши його та жінку.

— **Протижидівські заворушення** вибухли, як повідомляє „Хвіля", в містечку Клобуцку під Ченстоховою. Вибито м. і. шиби в кількацятьох жидівських домах. — Протижидівська рухавка була теж в містечку Камінь Коширський пов. Ковель. Нищено жидівські крамниці та мешкання. Багато жидів утікло до Ковля.

— **Останки старовини.** Робітники заняті при земних роботах під будову колектора в Замості знайшли більшу скількість старих монет. Крім того добули із глибини чотирьох метрів залізну гарматню кулю, що важить 12 кг. Куля походить правдоподібно з козацьких часів.

— **Державну ремісничу школу в Холмі** мають перемінити на 4-літню механічну гімназію. Вона буде призначена для повітів Холмщини.

— **Самогубство директора перед матурою.** В Кракові скінчив самогубством директор гімназії ім. Яцка 55-літній Юлій Кудринський, заживши більшу скількість медикаменту на сон. На другий день він мав проводити при матурі. Він був якийсь час візитатором краківської шкільної округи.

— **За 100.000 шилінгів закупили марок.** Віденські філателісти закупили за 100.000 шилінгів почтових марок, виданих в Англії з нагоди коронації, сподіючись, що в дні срібного ювилею короля Юрія VI. ціна цих марок підскочить 10-кратно.

— **Глядять за скарбами Аляріха.** Біля Козенци (італійська провінція Калябрія) ведуть від довшого часу розкопки в пошуканці за гробом і скарбами Аляріха, короля візиготів. Він умер тут у 410. р., звелівши, як каже переказ поховати себе на дні ріки Бузенто. Розкопки знайшли під великим каменем людські кости, що належать до чотирьох мужчин. Це потверджувало би переказ, що візиготські вояки, побоюючись, щоби гробу Аляріха хтось не відкрив, убили невільників, що працювали коло гробниці, а їх тіла поховали над гробом, причому привалили їх тяжким каменем. Розкопки посунулися вже на 5 метрів завглибшки, при чому кости знайшли у глибині 3 і пів метра. Дальші роботи покищо припинено, бо почала добуватись вода, яку треба відвести. Французька чародійка Креволен, яка бере участь у працях експедиції, каже, що її чародійна палочка відчуває у глибині 87 метрів присутність великої скількости цінних металів.

— **Ріжні вістки.** Вінчання князя Віндсору з п. Воліс Варфільд (Сімпсон) відбудеться 3. червня на замку в Канд. — У французькій місцевости Віші відбудеться в днях 16—18. вересня міжнародній лікарський конгрес, присвячений новим методам лікування недуг печінки.

— **Поправка помилок.** У попередньому числі „Діла" в статті В. Сімовича п. з. „Не вождь а вожд" треба справити оці друкарські помилки: У 3'му уступі, що починається словами: Форма його... від 8. рядка зсередини треба читати: — і таким чином ми утворили собі слово „вожд", відчували все цей іменник, як приналежний до „твердої відміни", й відміняли: вожда, вождові, вожде, вождом; вожди, вождів, вождам і т. п. Пор., м. ин. у наших памятках із XVII. і XVIII. в. і т. д. На кінці того самого уступу у 7 рядку здолини треба читати: Ось звідсіля „вожд" (не — вожр, як надруковано). Автор хроніки з 1672. р. зветься: **Софонович** (не — Соофнович, як надруковано).

Промова марш. Сьміґлого-Ридза.

Велику сенсацію в політичних колах викликала участь марш. Сьміґлого-Ридза в комерсі варшавської корпорації „Арконія", що відбувся у вівторок 18. ц. м. Марш. Сьміґли-Ридз прибув на комерс точно в год. 8-ій вечором, де його витали президія і студенти з величними почестями. По промовах голови корпорації та кількох сеніорів марш. Сьміґли-Ридз виголосив коротку промову. Підкреслив, що поляки мають відробити велику роботу. Польська інтеліґенція має сповнити велику ролю, а молода польська інтеліґенція своєю динамічною силою, ентузіязмом і темпераментом може створити велике діло. Слід памятати, що той, хто працює, створює реальні вартости і має врештою рацію, а не той, хто лише обстоює свої переконання, — заявив марш. Сьміґли-Ридз — що в Польщі знайдеться праця для кожного, хто відповідно підготований характером та умом має охоту до цієї праці. Вкінці маршал заявив, що вірить у душі польської молоді.

—o—

Кампанія проти японського уряду.

ТОКІО, 19. 5. ПАТ. Агенція „Домеї" повідомляє, що нині рано відбулося засідання мирової комісії обох великих політичних партій: „Сеюкаї" і „Мінсеіто". Наради відбувалися під гаслом повалення уряду ген. Гаяші. На нараді рішили, що обі партії вестимуть спільну кампанію, щоб повалити уряд ген. Гаяші.

—o—

Мир в Еспанії залежить від згоди між Італією й Анґлією.

ПАРИЖ, 19. V. ПАТ. Льондонський кореспондент „Еко де Парі" повідомляє, що предсідник папської делеґації на коронації монс. Піззаро відїхав учора до Риму. В Льондоні мав він кілька дуже важних розмов, у яких багато місця присвятив Еспанії. Одначе ледви чи теперішня пора надається до нової інтервенції Ватикану між баскійським та повстанчим урядом. Імовірно всі однозгідно устійнили, що тяка спроба посередництва буде безуспішна так довго, доки не прийде заспокоєння у відносинах італійсько-анґлійських, бо війна в Еспанії ввела до гри не тільки спірні доктрини, але і спірні матеріяльні та стратегічні інтереси.

З концертової салі.

ВЕЧІР ТВОРІВ БАХА У ВИКОНАННІ УЧЕНИЦЬ ГАЛІ ЛЕВИЦЬКОЇ.

Вечір творів І. С. Баха у виконанні учениць Галі Левицької, проф. Муз. Інституту ім. Лисенка, виказав солідну і свідому мети працю і учениць і учительки. Слід відмітити І. Селезінківну з концертом д-моль, трудним технічно й інтерпретаційно, як і Марту Колтунюк з її музикальним виконанням Токкати і фуги д-моль (є там декілька трудних місць технічної натури). Добре представилися теж Я. Баранецька (Прелюд і фуга б-моль), Л. Дудко (хроматична фантазія і фуга), а також Надя Калинович (італійський концерт), дарма, що вона на продукції мала пеха. Попис був на високому рівні.

Р. Сімович.

Дописи.

ЯВОРІВ.

Коедукаційна торговельна школа в Яворові. Уже другий рік істнує в Яворові однорічна коедукаційна торговельна школа, що має на меті дати суспільності фахово вишколених працівників у торговельних підприємствах. Минулого шкільного року школу скінчило 16 учнів, з яких 10 знайшли вже заняття в торговлі. Цього року крім однорічної коедукаційної школи ведеться однорічну коедукаційну школу купецького приспосіблення І. ступня. Завданням цієї школи є виховати торговельних помічників (крамарів, книговодів і т. п.). До обох шкіл вписалося в початку ц. шкільного року 35 учнів. У школах учать фахові сили на основі програмів шкільної влади. Школи мають окремі засоби до науки, як 1) кабінет до товарознавства, що має понад 400 ріжних експонатів, 2) кабінет до науки організації і техніки торговлі, що має ріжних документів понад 500 і ваги, 3) бібліотека, що числить понад 300 томів фахових книжок, 4) кабінет до техніки реклями й інші. Учні обох шкіл користають зі знижок, дітям урядовців з економічних додатків. Крім теоретичного навчання в класах школи організують часті наукові прогульки до торговельно-промислових

відприємств, де учні приглядаються практичному веденню. В часі довших ферій учні відбувають практика. В рямах шкільних приписів учні ведуть шкільну кредитову ощадностеву кооперативу, якої оборот до 10. травня 1937 р. сягає зол. 98, а також шкільну крамницю у формі спілки, що має власного майна зол. 60. Метою тих організацій є практичне самостійне ведення фінансових установ. Наставлення шкіл: пристособити абсольвентів до самостійної праці знайшло зрозуміння серед учнів, що зі завзятістю працюють над собою. Одно є тільки невідрадне явище, що суспільність не доцінює цих фахових станиць, чого виливом є така мала фреквенція школи, хоч оплати за науку мабуть найнижчі в краю. Серед батьків у більшості вкорінений ще погляд, що дитина має бути або урядовцем або рільником, а на полі торговлі і промислу мають у нас працювати чужі елементи. Вписи до обох шкіл на шкільний рік 1937-38 відбуваються до дня 30. червня 1937 року. До однорічної коедукаційної школи можуть вписатися ті учні, що скінчили що-найменше 6 кляс гімназійних старого типу або 4 нового типу. До однорічної коедукаційної школи купецького пристосіблення І. ступня можуть ходити ті, що мають скінчену що-найменше народню школу без огляду на II організаційний ступінь та не переступили 18-го року життя. Вписове зол. 10, місячна оплата за науку від 20—15 зол. Прожиток у Яворові від 20—30 зол. місячно. Зголошення слати на адресу: Дирекція Торговельних Шкіл у Яворові, вул. Міцкевича ч. 26.

КАЛУЩИНА.

„Свято свободи“ і „Просвіти“ в Добрівлянах. Донедавна село Добрівляни пропадало в темряві, затуманене москвофільством. З цього стану вирвала село чит. „Просвіти“ під проводом голови о. Стефана Кисілевського та свідомого гурта просвітян. По трьох роках праці читальня уладила 16. п. м. величаве „Свято свободи“ і „Просвіти“. І слушно це свято так названо, бож по знесенні неволі тіла „Просвіта“ знесла неволю духа. Були ріжні заходи збаламучених „русинів“, щоб перешкодити підготові свята, але жива ідея перемогла і в святі взяло участь понад 2.000 зорганізованих просвітян з 12 сіл. До богослуження стануло трьох священників, а саме: о. кан. Володимир Тисовський, о. Маркевич та о. Соколовський. Під хрестом свободи відправлено панахиду за померших членів і на великій площі та гарно прибраній трибуні молебен. Патріотичну проповідь виголосив о. Маркевич, який пригадав злидні панщини, її знесення та життя народу під теперішню хвилину, звертаючи увагу на нового роду панщину-неволю наших братів на Вел. Україні. З черги відбулася академія, на програму якої склалися хорові точки читалень в Добрівлян, Копанок, Новиці, Довгого Калуського та кружка Союзу Українок з Хотіня. Гарно пописувалася вязанкою народніх пісень орхестра з Хотіня. Велике враження залишила по собі декламація „Великдень“ Івана Франка, де так гарно змальовано радість селян у перший Великдень свободи. Привіти з короткими промовами склали від У. П. Р. пос. Великанович, від Головного Т-ва „Просвіта“ В. Городиський, від філії „Просвіти“ в Калуші м-р В. Ничай, від П. С. К. дир. Яр. Рубчак, від „Відродження“ Ол. Капко та від читалень у Завою, Хотіні, Довгім Кал., Копанках і Підмихайлі. По академії відбувся фестин з пописами гуртків „Просвіти“, вечором вистава і забава. Свято пройшло в найбільшому порядку. Селянство дало своєю повагою і святочним настроєм доказ зрозуміння великої ваги „Просвіти“ в нашому національному житті. Одночасно це свято додало охоти до дальшої праці свідомим українським громадянам над збаламученими односельчанами.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Гостина театру „Заграва“. В першій половині минулого тижня загостив до Перемишля театр „Заграва“ під артистичним проводом В. Блавацького. Театр виставив у салі Народнього Дому 3 п'єси: 1) З Тарнавського „Т. Шевченко“ — 4 картини з життя поета, в яких автор представив Шевченка-людину, а не Шевченка-генія і пророка. Найефектовніше випали картини: „Двоголовий орел“ (Шевченко перед судом) і „Вибрас людина“. Ролю Шевченка прегарно віддав арт. Боровик, генер. Дугельта реж. Блавацький; 2) комедію „Трафіка пані генералової“ і 3) „Муравлі“ Меріям-Лужницького — комедія з життя українського купецтва. Гра артистів на високому мистецькому рівні. Декорації ефектовні. Громадянство Перемишля явилося численно на всіх трьох виставах. **К-к.**

МОСТИСЬКА.

Мостищина Шевченкові. Дня 16. п. м. Мостищина вшанувала память Т. Шевченка великим концертом у салі „Сокола“. Концерт започаткував хор з Чернева відспіванням „Заповіту“. Опісля д-р Ломінський виголосив обширний реферат про поетичну творчість Шевченка. У святі брали участь 3 хори: з Годвиь — диригент В. Лаба, з Соколя — диригент Гуменяк Михайло і з Чернева — диригент В. Тропак. Усі три хори вивязались бездоганно зі своїх завдань, хоч слід би вирізнити хор з Чернева, що його вокальні точки були найбільше викінчені. З усіх пісень найкраща була „Та не дай Господи“, що її відспівав муж. хор з Чернева і тому публика живо її оплескувала. Декламації виголосили п. Байдала Р. і п-на Славка Хомяківна. Сольоспів „Соловейко“ виконала п-на Нуся Пацанівна, здобуваючи собі загальне признання. Свято замкнув Е. Федевич. Слід підкреслити, що підготова свята була зле поставлена. І так багато інтелігентних родин у повіті не дістало запрошень, не було ні одного афіша, сцена зовсім неприбрана. На сцені не було навіть лямпи, а незугарний столик нічим неприкритий. Вкінці слід теж додати, що роковини Шевченка треба святкувати точніше, а не у травні чи в осени. **Е. Ч.**

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

Гостина театру Войтовича в Кобиловолоках к. Теребовлі. В днях 13.—16. ц. м. гостив у Кобиловолоках український театр Войтовича. Виставив він кілька пєс з нашого історичного минулого і зі свого завдання виввязався надсподівано гарно. Ширші кола нашого громадянства мало цікавляться цим театром, тимчасом він стоїть на поважному рівні. Виконання пєс теж добре. Декорації небогаті, але чистенькі й естетично розміщені; гра акторів добра, зрівноважена, виконана до нюансів. Напричуд гарно грала у драмі „Дума про Нечая“ п. Юлія Войтовичева (в ролі княжни Раїни Корецької). В ролі няні п. О. Мастикаш не була зовсім певна. В ролі генерального писаря Виговського показався у повному блеску п. Роман Курпяк. В ролі митрополита Косова виступив дир. Никита Войтович, довголітній артист нашої сцени. Головну ролю Нечая виконав син дир. театру, режисер Р. Войтович. Публика захоплювалася грою цього артиста. Накінець слід ствердити, що цей театр під умілою режисерською рукою Р. Войтовича заслуговує на те, щоб ним зацікавилися ширші кола нашого громадянства. **Гість.**

—o—

Спортові новинки.

Україна заанґажувала тренера для своїх копунів. Тренером є п. Мор, давній грач віденського Гакоаху і праського Д. Ф. Ц., потім тренер італійських дружин. Головну свою увагу присвячує новий тренер дружині юніорів, хоч і першій дружині заповідає якнайкращі успіхи.

Прогулька наколесників України. Секція наколесників України уладжує в неділю 23. п. м. прогульку до Городка. Збірка в год. 7.30 рано коло Народньої Торговлі в Ринку. Гості бажані.

Сян — Скала (Стрий) 6:1 Другий виступ Сяну у Стрию закінчився високою перемогою перемиської дружини над стрийською Скалою у відношенні 6:1 (5:1).

Бельгія — Швайцарія 4:1. У ситківкових змаганнях за чашу Дейвіса Бельгія перемогла Швайцарію.

Дальші гри за чашу Дейвіса. У третій рунді европейської групи гратимуть такі держави: Німеччина — Італія в Міляно, Швеція — Бельгія у Стокгольмі, Югославія — Полуднева Африка і Франція — Чехословаччина у Празі. Всі метчі відбудуться в днях 4 і 5. червня я. р.

Брутальна гра на змаганнях за мистецтво Ліги. Змагання за мистецтво І. віденської Ліги між Австрією і Рапідом суддя мусів перервати на кілька хвилин перед їх закінченням тому, що на граші залишилося лєдви 6 змагунів Рапіду. Інші грачі Рапіду були лекше або тяжче поробивані. У хвилині перервання змагань відношення воріт на користь Австрії було 5:0. Слід підкреслити, що вже в першій рунді в осени м. р. змагання за мистецтво І. Ліги між Австрією та Рапідом були дуже брутальні і велись в атмосфері нездорового суперництва.

ВІДЕНЬ. **Адміра — Спортклюб 4:0**

Сензаційна перемога Спарти. Сензацією у змаганнях за мистецтво є ремісовий вислід Славії з С. К. Кладно 1:1 і велитенська перемога Спарти над Моравською Славією 12:1.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д-р Евген Грицак: ТОПОҐРАФІЧНІ НАЗВИ С. СУШИЦІ РИКОВОЇ У СТАРОСАМБІРЩИНІ. Відбитка з „Літопису Бойківщини“ ч. IX. Самбір 1937. Стор. 18, ф. 8°.

Ad. Stankievič: MAHUNSEUSKI-PAULUK BACHRYM-BABROUSKI. Wilnia 1937. Wydańnie Bielaruskaho Wydawictwa „Bielpres“.

ЖУРНАЛИ

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ Gminy król. stoł. m. Lwowa. Lwów, 1. maja 1937. R. VI. Nr. 9.

PRZEGLĄD POLSKO-WĘGIERSKI. Warszawa, marzec—kwiecień 1937. R. II. Nr. 4.

NASZ WYRAZ, miesięcznik literacko-artystyczny młodych. Kraków, R. IV. Nr. 1. Kwiecień 1937.

PION, tygodnik literacko-społeczny. Warszawa. R. V. Nr. 18 (187) i Nr. 19 (188).

PRACA OCIEMNIAŁYCH, miesięcznik. Warszawa, maj 1937. R. I. Nr. 1.

LA DEMOCRATIE, LE SOCIALISME ET LA S. d. N. CONTRE LA PAIX. Documents par M. Leonetti, avocat du barreau de Rome i Gioacchino Leonetti Alicino, publicista. Pompei 1937 — XV. Scuola Tipografica Pontificia.

L' APICOLTORE MODERNO, Torino 1937. Nr. 5.

SLOVANSKY PREHLED. Praha, duben 1937. R. XXIX. Cis. 4.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва“ під арт. пров. В. Блавацького.

ЯВОРІВ:
20. V. Муравлі.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

СКАЛАТ:
20. V. Довбуш (Чорногора в огні).
21. V. Дівча з Маслосоюзу.

ТЕРНОПІЛЬ:
22. V. Шаріка.
23. V. Довбуш (Чорногора в огні).
24. V. Під кураталею.
З Тернополя іде театр до Теребовлі.

Великий Театр:

Четвер, 20. V. год. 8. веч. ціни найнижчі „Професія пані Воррен“.

Пятниця, 21. V. год. 8. веч. ціни найнижчі „Мадам Сан Жен“ з Іриною Айхлерівною.

Субота, 22. V. год. 8. веч. ціни найнижчі „Мадам Сан Жен“ з Іриною Айхлерівною.

КІНА.

АПОЛЬО: „Діти щастя“ з Ліліяною Гарвей.
АТЛЯНТИК: „Мароко“ з Марленою Дітріх і Ґейрі Купером.
ВАНДА: „Дочка Джунглів“, „Схопити жінку“.
ҐРАЖИНА: „Москва-Шангай“ з Полею Неґрі.
ЕВРОПА: „Опир на продаж“.
КАСІНО: „Коли не вільно кохати“ з Мартою Еґерт.
КОПЕРНИК: „Збунтована“.
МАРУСЕНЬКА: „Веселі бідаки“.
МЕТРО: „Жайворонок“ з Мартою Еґерт і музичні додатки.
МІРАЖ: „Вірна ріка“ на осн. Жеромського.
МУЗА: „Нинішні часи“ з Чарлі Чапліном.
ПАЛЯС: „Дорога до Ріо де Жанейро“ (Хресна дорога білих невільниць).
ПАКС: „Володар Каліфорнії“.
ПАН: „Сан Франціско“.
РАЙ: „Роз-Марі“.
СВІТ: „Його золота рибка“ та ревія.
СТИЛЬВЕ: „Аллахів город“ з Марленою Дітріх і ревія.
ТОН: „На сторожі закону“ та колір. муз. додаток „Пісня весни“.
УТІХА: „Самохід 99“ і ревія.
ХИМЕРА: „В хуртовині вогню та заліза“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Печера Адельсберг“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО

Четвер, 20. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 16.00 Нар. пісні, 17.00 Розр. музика, 19.00 Дута орк., 20.10, 21.00 Берлінська весна, вечір танку. БІЛГОРОД (437) 21.15 Нар. пісні. БРАТИСЛАВА (298) 19.30, 20.00, 21.00 „Дибук“ оп. Л. Рокки. БУДАПЕШТ (550) 12.05 Сальон. музика, 18.30 Циг. музика, 19.00 Концерт солістів, 22.00 Концерт гітаристів. ВІДЕНЬ (507) 13.45, 18.00 Форт. 15.20 Для дітей, 17.20 Пісні й арії, Равель вальс, 19.45 Твори Т. Кочата у вик. хору 20.00 Концерт із Копенгагену, 22.20 Орх. концерт. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 19.00 Музика, спів, 20.10, 21.00 Вечір ол. музики. КОШИЦІ (259) 12.30, 18.00 Для Закарпаття. МІЛЯНО (369) 17.20 Вок. концерт, 19.20 Розр. музика, 20.40 Легка музика, 21.02, 22.00 Трансм. з Кремони: Концерт у честь Страдіваріюса. МІНХЕН (405) 16.30 Вок.-інстр. вес. авд., 20.10, 21.00 Веселий віденський вечір. ПРАГА (470) 16.10 Легка музика, 17.45, 18.00 Концерт для дітей. РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 16.30, 19.45, 20.15 Спів, 15.30 Виклад із університету, 17.00, 18.00 „Ле роа с' амзе“ траг. В. Гюго, 20.30, 21.00 Камер. музика, 21.45, 22.00 Давня реліг. музика. РИМ (421) 17.25 Танк. музика, 21.00 Комедія, 22.15 Солісти: скр., форт.

Пятниця, 21. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 14.15 Розр. музика, 19.00 Нар. музика, 21.00 Орх. концерт. БІЛГОРОД (437) 19.50, 20.00 Нар. пісні. БУДАПЕШТ (550) 17.00, 18.00 Циг. муз., 18.55 Сальон. музика, 20.00 Симфонія ч. 9 Бетовена, 22.00 Розр. музика. ВІДЕНЬ (507) 13.10 Концерт симф. орх., 15.15 Камер. музика з часів рококо, 16.05 Пісеньки, 17.00 Авд. для дітей, 18.10 Година стирійських композиторів, 19.25 Веселий муз. діяльог, сопр. тенор. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Дитячі пісні, 18.00 Солісти. МІЛЯНО (369) 17.20 Танкова музика, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.40, 22.00 Симф. концерт. МІНХЕН (405) 20.10, 21.00 Муз. вечір. ПРАГА (470) 17.05 Квінтет ес-дур Шумана. РАДІО ПАРІ (1648) 13.16, 18.45, 20.15 Спів, 14.30, 15.00 Театр Уяви, 16.00 Камер. музика, 18.30, 19.45, 20.30 Форт., 21.00, 22.00 Вечір пісенькарів. РИМ (421) 17.25, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Трістан і Ізольда“ оп. Вагнера.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Четвер, 20. травня 1937.

6.30 Раніщня авдиція, 6.33 Руханка 6.50 Музика з гр. пл., 7.00 Раніщний денник, 7.10 Програма на нині, 7.15 Для новобранців, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Пісні й танки Виленщини, муз. поранок для молоді вселюдних шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Твори Римського-Корсакова, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Люстрації господарств 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Лістові транскрипції, гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 17.35 Пісеньки Дянового хору, з гр. пл., 15.55 Куток гумору: „Дні Львова на-весело“, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Музика на кінових органах, гр. пл., 16.15 Культурне життя столиці, 16.20 Над альбомом почтових марок, авд. для старших дітей, 16.35 Орхестра, 17.00 Поготівля праці, 17.15 Шлеські нар. пісні, мішаний хор, 17.50 Войтіх Очко, славний польський лікар із 16-го століття, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки 18.20 Сігеті грає, гр. пл., 18.35 Міська вежень у світлі техніки та гігієни, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Старий субєкт“ із пов. Б. Пруса „Лялька“, 19.45 Хори в опері, гр. пл., 20.00 Трансм. з Копенгагену: Европейський концерт, 21.00 Вечірній денник, 21.10 Актуальна гутірка, 21.15 Східниця — колиска нафт. промислу, 21.30 Квартет, 22.00 Авд.: Сильветки польських композиторів: Іван Маклакевич, орх., спів, солісти, 23.05—24.00 Танк. музика, 24.00—1.00 Концерт у вик. орх.

Пятниця, 21. травня 1937.

6.30 Раніщня авдиція, 7.10 Програма на нині, 7.15 Для новобранців, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Сватання вівчарів, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.40 Полудн. денник, 12.50 Приймаю літників, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 „Івась і Гавуся“, гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном „На відлеті“, 15.55 Туристичний інформатор“, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Народна пісня з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Розр. концерт, квартет ревелерсів, радіо-скрипка, 17.00 Відчит про Варшаву, 17.15 Концерт солістів, спів, музика, 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортові вістки, 18.06, 18.16 Спортовий порадник, 18.20 Волинська Швайцарія, 18.30 К. Шредер: Дві пісеньки з фільми „Чорні рожі“, гр. пл., 18.40 Перегони сердець, гутірка, 18.50 Огляд хліборобської преси, 19.00 „У музафірхані“ (у турецькій корчмі) опов. Іва Андрича, 19.20 З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт; у перерві коло год. 21.00 Вечірний денник, Репортаж із Атен з метчу легкоатл. Польща-Греція-Чехословаччина, 22.30 Три бажання скеч, 22.45 Танкова музика з гр. пл., 24.00—1.00 Концерт орхестри.

Радіокутик.

ДАНСЬКИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ КОНЦЕРТ

Час до часу „Польське Радіо“ трансмітує концерти з великих европейських осередків, т. зв. „европейські концерти“ які знайомлять радіослухачів з музичним дорібком інших країн та з найкращими виконавцями за кордоном.

Цим разом 20. травня в год. 20.00 „Польське Радіо“ передає концерт з Копенгаги, присвячений музичній творчості Данії.

В концерті будуть виконані твори трьох данських композиторів, які репрезентують музику цієї країни з останніх десятиліть.

Першою точкою програми буде прелюдія з твору Генрика Фінія „Коваль Велюнд“, твору скомпонованого до мельодрами данського поета Гольгера Драхмана. Генрих Фінї, уроджений у 1867 р., видатний композитор і музика, є знаний головно зі своїх фортепіянових мініятур, які порівнюють часто з байками Андерсена. Одначе і його твори більших розмірів мають успіх.

Після твору Фінія почують радіослухачі концерт на трубу і смичкову оркестру композитора Кнудеге Рісагера. Творець багатьох увертур, творів музики сценічної і камеральної, Рісагер є репрезентантом данської сучасности.

ГОНОРАРІ ДЛЯ ЗНАНИХ АРТИСТІВ.

Деякі закордонні радіофонії платять дуже великі гонорарі за виступи знаних артистів. Артуро Тосканіні, найвидатніший італійський диригент, за виведення шістьох концертів підчас коронаційних урочистостей в Англії має діста ти 3.600 фунт. штерлінгів.

РАДІОХИЖАК У ВЯЗНИЦІ

В Німеччині трапився нещодавно забавний випадок. Доворець у вязниці недалеко від Берліна відкрив, що один з вязнів, лежачи на своому ліжку, слухає радія при помочі інсталяції, незвичайне примітивної, сконструованої власними силами. Маючи на увазі, що вязниця знаходиться дуже близько від радіостанції, можемо повірити, що відбір був досить добрий.

Здемаскованого „радіохижака“ засудили на місяць додаткової вязниці за користання з незареєстрованої інсталяції.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·18, 88·75, Доляри американські 5.28·50, 5.26·00, доляри канад. 5.28·50—5.26·00. Фльорени гол. 290·97—289·25, Франки фр. 23·69—23·55, Франки швайцарські 121·10—120·30, Фунти англ. 26·17—26·01. Гульдени данц 100·20—99·80, Корони ч. 17·50—17·00, Кор. дан. 116·79—115·59, Кор. норв. 131·48—130·50, Корони шв. 134·68—133·70, Ліри італ. 23·70—23·00, Марки фінляна. 11·58—11·10, Марки нім. 124·00 — 121·00, Шил австр. 99·20—98·00, Марки нім. срібні 135, 131, Тель Авів 27·17—26·01.

Акції.

Банк Польський 100·00, 99·50, Вугіль 18·50, Лільпоп 12·90, Островець 24·50, Стараховичі 32·25 32·00.

Збіжжя.

Львів дня 19. травня 1937

Пшениця одностайна черв.	29·50—29·75
Пшениця збірна червона	28·50—28·75
Пшениця одностайна біла	29·25—29·75
Пшениця збірна біла	28·50—28·75
Жито шт. I.	24·00—24·25
Жито шт. II.	23·75—24·00
Мука пшен. разова до 0·95 %	32·00—32·50
Висівки житні	14·75—15·00
Висівки пшеничні грубі	14·25—14·50
Висівки пшеничні середні	13·75—14·00
Висівки пшеничні міалі	13·75—14·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

З приводу зниженої тенденції цін на масло не ставить.

Молоко	18—19
Яйця	2·65—2·70

Тенденція знижкова на масло, на молоко і яйця вдержана.

П Т И Ц Я.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 19. V. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові (пл. Більчевського ч. 8) такі ціни:

Індичка I. кл., добре умасплені, повногруді, товсті — 1.50 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.50 кг вгору — 1·25 зол.
Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Спростування. У „Ділі“ з дня 18. ц. м. появилася в статті „На важній стійці“ м. і. така замітка: „Біля прапору стануло 24-ох кумів… між ними Добродійка шкіл ім. Бориса Грінченка п. К. Старецька, що записала їм велике своє майно“. Ця замітка дещо неповна, бо не я тільки сама записала своє майно школам ім. Бориса Грінченка, але й мій муж Едвард Старецький який є власником другої половини згаданого майна. Львів, дня 19. травня 1937. **Казимира Старецька.**

Дирекція жіночої гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі, вул. Татарська 6, приймає зголошення до вступ. іспитів до кл. I-IV. (до кл. IV. лише за призволом Кураторії) і до I. кл. загально-освітнього ліцею (виділи гуманістичний і природничий). Подання з відповідними залучниками вносити до 10. червня ц. р. Про речинці іспитів Дирекція повідомить інтересованих вчасно. 957 2—4

КУПНО - ПРОДАЖА

РІДКА НАГОДА. За безцін фахові часописи закупите в читальні „Вшехпраса“, Сикстуська 19. Архітектура, література, магазини, журнали, політика, журнали графічні, машинові, лікарські й ін. 975 1—1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЮ негайно на необмежений час жінки інтелігентної, середніх літ, самітної, побожної, совісної, здорової, яка занялась би домашньою господаркою у священика на селі. Зголошення тільки з заподанням докладних умовин і порученнями (найрадше від власного душпастиря) прошу слати до Адмін. „Діла“ під „Поміч“. 974 1—2

РАДІОТЕХНІКА або ІНЖИНІРА з доброю монтажовою практикою, спосібного приймe вирібня радіоприймачів. Зголошення з життєписом і відписами свідоцтв та референціями до адміністрації „Діла“ під „Постійна посада“. 885 3-3

ПАНСІОНИ

ВІЛЛЯ „РОКСОЛЯНА“ в Черчі — віднoвлена й перебудована, під умілою і солідною управою М. Хоптякової, відчинена є жде на давніх і нових гостей. Смачна і здорова кухня у самій віллі. 972 1—6

МОДЕРНО УЛАДЖЕНИЯ П А Н С І О Н „ВІТА“ У ЧЕРЧІ поручає вигідні, сонячні кімнати з печами і постіллю. Першорядна, дієтична кухня і лікарська поміч на місці. Зголошення: Томашівська, Львів, св. Тереси 2 Б. Тел. 267-21. 769 7—10

ПІДПРИЄМСТВА

ДО ЗАЛОЖЕННЯ (поширення) раціонального і певного фабричного підприємства шукається udiлoвця. Евентуально праця. Зголошення з заподанням висоти вкладу до Адміністрації під „Розбудова“. 976 1—1

Р І Ж Н І

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіночі і мужеські. КОПЕРНИКА 26, подвір'я. Увага через гавов.

ШЛЮСАРНЯ СТЕПАНА ЧЕПІЛЯ у Винниках к. Львова виконує солідно й дешево роботи шлюсарські, також лікарські меблі залізні. Оферти за бажання. 889 1—1

„СВІТ ДИТИНИ“, СИКСТУСЬКА 2, поручає гарні плащики дитячі та все для дитини. 776 3—1

ФАБРИКА БІЛЛЯ „АСТРА“ СИКСТУСЬКА 2 поручає: попелянові сорочки мужеські з двома комірчиками 5.75—6.25

З ВІДНЯ приїхала й трикотарські моделі. Купфербергова, вкбка, Сикстуська 31, подвір'я. 765 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.